

Szerkesztőség, Híradóvatai és nyomda: Bui. Rez. Ferdinánd (József főherceg-ut.)
Telefon: 151. Szigetvári közlőny. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évesi 1080, félre 540, negyed: 270, havonta 90 Lel. Külföldre havonta 50 Lel. több. Ezes szám 5 Lel. Vasárnap 6 Lel. (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLVI. évfolyam, 182. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, 1931. augusztus 13

A szőlő értékesítése

Mindig nagy gondja volt a szőlősgazdának szeptemberben, a szüret előtt. A szőlő, a must, a bor értékesítése a gazdának életbevágóan fontos volt a múltban és talán még nagyobb jelentőségű ma, a leromlott gazdasági helyzetben. Annál szükségesebb tehát, hogy a szőlő értékesítése felől gondoskodjunk.

Ez nemcsak a szőlőbirtokosok gondja, hanem a miénk is, aradiaké. A szőlő értékesítése körül több mint egy évtizede súlyos bajok vannak. A bor fogyasztása világszerte csökkent az antialkoholista-mozgalom erősödése folytán. Itt tehát egy terjedő agitációnak erősödése jelentékeny kárt okozott a szőlősgazdának. A szőlő értékesítését tehát ott kell megfognunk, ahol nincs ellentámadás. Ez pedig a szőlő, mint gyümölcs. A borfogyasztás ellen mindenfelé hangzanak el kifogások, de a szőlő ellen sehol, soha. A szőlőt ajánlják az orvosok, mint kitűnő gyógyszer. A szőlőt mindenki szereti. Azonban sajnos, nem fejtenek ki érdeklődést a szőlő értékesítéséről. Nem igaz az, hogy a banán olyan egészséges, hogy mindenfajta gyümölcsöt lever. Ellenben az agitáció belebeszélte világszerte az emberekbe, hogy a banán a gyümölcsök királya. A szőlő üdit, a szőlő táplál. Fontos a gyermekeknek, mert a fiatal szervezetnek könnyen emészthető módon adja az értékes szőlőcukrot. Kitűnő táplálék felnőtteknek, mert az emésztést elősegíti. Esztétikailag is milyen szép egy dus szőlőfürt. Hány festő, szobrász örököltette meg halhatatlan művészetében!

Ha már úgy fordult a világ, hogy a borfogyasztás csökkent, emelni kell a szőlőfogyasztást. Megállapíthatjuk, hogy a szőlőfogyasztás Nyugat-Európában emelkedett, mert szolgálatába állították az agitációt. *Ezt kell nekünk is tennünk.* Erre hívom fel ezen a helyen a szőlősgazdák érdekképviselőit. Szívesen álllok rendelkezésükre a részletek dolgaiban is. Ha a szőlősgazda a szüret előtt, szőlőérés idején pénzhez jut, emeli fogyasztóképességét. Ez pedig kihat városunk és az ország üzleti forgalmára.

Emelnünk kell a szőlő fogyasztását. A pénz- és áruforgalom fellendítése mellett felvirágozik a mi elhanyagolt Hegyaljánk. A múlt század 80-as, 90-es éveinek élénk hegyaljai élete térne vissza.

Ha kimegyek a Maros partjára és keletre nézek, látom a Hegyalja szép kék hegyláncát. A világosi rom aljában nagyjelentőségű gyár foglalkozott a vidék kiváló szőlőjének lepárlásával. Gyermekkoromban élénk élet volt a Hegyalján és jólét. Most szegénység. Új életet kell odavinnünk.

Nagy bünt követnénk el, ha azt a szép vidéket elhanyagolnánk. A Hegyalja az aranyban gazdag erdélyi érchegységnek legnyugatibb része. A brádi aranybánya Európa egyik leggazdagabb aranylelő helye. Az Érchegység északi részén van a kies Fehér Kőrös völgye és délen a szép Maros völgye. Ha Erdély felől a Maros völgyén jövünk vasuton, Barackánál valószínűleg Rajna-vidéki kép tárul elénk.

Mögöttünk Radna magasan fekvő kettőstornyú templomával, a folyó balpartján a kultúralt Lippával, előttünk a megmunkált szőlőshégyek számtalan kis házikójával, nyaralójával és alatta a hőmpolygó nagy folyóval.

Ezt a vidéket újra elevenné, széppé, gazdaggá kell tennünk. Ebben segítségünkre lehet a földművelésügyi miniszter, aki Aradot képviseli a kamarában.

Lantos Miksa

Hausse a new-yorki értéktőzsdén

A német eseményeket realizálja az amerikai értékpapírpia — Laval francia miniszterelnök berlini látogatásának politikai jelentősége is van

A konfliktusoknak lehetőségét is ki akarják küszöbölni Németország, Franciaország, Anglia és Olaszország között

Londonból jelentik: A szakértői konferencia kedvező kimenetelének és a német helyzet javulásának hatása alatt Newyorkban hirtelen hosszhangulat lett urrá a tőzsdén. A Hoover-terv óta most először mutatkozott bizakodás az értékpapírvásárlás terén és az értékpapírpia forgalma másfélmillió dollár volt. A vezető értékek kivétel nélkül megszilárdultak.

Párisból jelentik: A Le Journal értesülése szerint Laval berlini látogatása jóval nagyobb jelentőségűnek ígérkezik, mint ahogyan azt kezdetben tartották. Laval ugyanis nemcsak olyan pénzügyi megállapodást kíván létrehozni, amely meghagyja Németországban a rövid lejáratú hiteket, hanem ugynevezett politikai fenntartó és halasztó-kartellt óhajt megteremteni Németország, Franciaország, Anglia és Olaszország között. Brüning és Curtius Hindenburggal egyetértve azt kívánják, hogy Laval berlini tartózkodása azt a politikai megegyezést is felölelje, amely minden kon-

fliktus lehetőségét kiküszöböli.

Londonból jelentik: A Downing-street 10. szám alatt ma szokatlan élénkség uralkodott. Ez az épület a miniszterelnökség palotája és ide váratlanul érkeztek meg a takarékpénztári bizottság minisztertagjai: Henderson, Graham és Thomas, akik délután négy órakor MacDonald kormányelnök vezetése alatt értekezletet tartottak sürgősen fogantatandó pénzügyi intézkedésekről.

Berlinből jelentik: A D-vasut ellen elkövetett merénylet ügyében a nyomozást a német hatóságok a legnagyobb apparátussal végzik. A nyomozásban ma váratlan fordulat állott be. A rendőrség megállapította, hogy a merénylők autón mentek ki a helyszínre és a vasuti sínen végzett munkájukat az autó reflektora mellett csinálták. Az autónak, melyet ma Berlinben felismertek, sajátoságos kékeszürke színe van és a helyszínen talált lepattogzott zománc vezette rá a rendőrséget.

Késik a magyarországi betétek felszabadítása

Apponyi Albert gróf: „A nemzet minden fiának kötelessége, hogy teljes anyagi erejével álljon hazája rendelkezésére!”

Készül a takarékpénztári szabályzat — Oriási a lelkesedés Magyarországon a Friedmann-féle tervvel kapcsolatban

Nagyösszegű garancia-alap megteremtésére készül a magyar kereskedelem

Budapestről jelentik: Ma délelőtt rendkívüli minisztertanács volt, amelyen az egyes miniszterek előterjesztették a tárcájuk hatáskörébe tartozó takarékpénztári terveket. Wekerle pénzügyminiszter valamennyit összegyűjtötte, hogy majd azokat a 33-as bizottság elé utalja. Minden állami intézményt egyébként utasítottak a takarékpénztári szabályzat elkészítésére. Többek között az államvasutaknál már most elhatározták, hogy a takarékpénztár olyan módját kívánják megvalósítani, amelynek értelmében részint csökkentik a dologi kiadásokat, részint pedig nem vesznek fel új erőket és óvatosabban bántanak az előléptetésekkel.

Hir szerint a betétek felszabadítására nem kerül mégse pénteken a sor és az, előrelátható néhány napos késedelem után, előbb a bankoknál, azután a szövetségeknek fog megtörténni.

Apponyi Albert gróf beszéde

Gróf Apponyi Albert, a nemzeti letéti alap bizottságának elnöke ma Budapestre érkezett. Az utat Váctól Győrre vonaton tette meg, onnan pedig autón jött tovább. Győrött a polgármester és dr. Friedmann Sándor, a kibontakozási eszme kezdeményezője várták és üdvözltek. Gróf Apponyi válaszában a következőket jelentette ki:

— Ugy érzem, a nemzet minden fiának kötelessége, hogy teljes erejével és teljes anyagi képességével a hazája rendelkezésére álljon. Nagyjelentőségűnek tartom a tervet, amely alkalmat ad arra, hogy a nemzet élni akarása nagyszerű megnyilatkozást nyerjen.

Hir szerint a társadalmi egyesületek szövetsége valamennyi tagjának kötelességévé teszi az akcióban való részvételt és javasolni fogja a mozgalmatól távolodó személyek neveinek nyilvánosságra hozatalát. A budapesti polgármesteri hivatal értesítette az akció kez-

deményezőit, hogy a város polgármestere részt kíván venni a megalakulás előtt álló nagybizottságban. A sajtóhoz egymásután érkeznek az akcióval kapcsolatos ötletek, ajándékok, adományok, amelyek mind azt bizonyítják, hogy Magyarországon a nemzet talpraállításában minden polgár őszinte lelkesedéssel, odaadással dolgozik.

A külföldi retorzió veszélye

A Kereskedelmi miniszteriumban ugyan csak ma ült össze az ugynevezett kereskedelmi kerek-asztal konferencia. Fél egy órakor vette kezdetét az ülés, amelyen az érdekképviselők megbízásából Madarassy Beck Gyula báró olvasott fel egy memorandumot, amelyben a kibontakozás lehetőségeit tárgyalta. Madarassy Beck Gyula báró előadta, hogy a kereskedelem megmutatta áldozatkészségét a garanciavállalás akciójánál. Helyesli a garanciavállalási akciót, amelynek mintájául a német példát kell venni, amikor is a német nagyipar 500 millió garanciát vállalt.

A kereskedelmi képviselők nevében ezután több felszólalás hangzott el és a szónokok a valutakorlátozást bírálták erősen — mondván — hogy ez önblokádnak felel meg és hangsúlyozták, hogy a külföld minden valószínűség szerint retorziókat fog életbeléptetni. A felszólalásokból kivétel nélkül kicsendült azonban az, hogy a garancia-alap megteremtése a legmegfelelőbb eszköz a kibontakozás felé.

Bud miniszter válaszolt a kérdésekre, rámutatott arra, hogy bizonyos kérdések megoldásának ügyében már tárgyalásokat folytat a Nemzeti Bankkal, illetve az illetékes miniszterekkel. Örövend annak, hogy a kereskedelmi testületek nem egyéni érdekeket képviselnek és kijelentette, hogy a felszólalásokat részleteiben is tárgyalni akarja.

Tízmillióval kevesebb lesz a jövőben Aradváros költségvetése

Egyre apadnak a vízművek reorganizációjára szánt milliók — Százötvennégy millió a költségvetési előirányzat végösszege — Négy és félmillió lej az aradi munkanélküliség enyhítésére

Radu dr. elnök személyesen viszi át a költségvetési tervezetet a temesvári vezérigazgatóságra

Az interimár-bizottság kedden este fejezte be a városi költségvetés tárgyalását. A költségvetés keretei egészen pontosan 154 millió lejt tesznek ki, mely összegből mintegy 8 millió lejt az altruista intézetek segélyezésére, négy és félmillió lejt pedig a városi utak karbantartására fordít a város.

A vízüzemek igazgatóságának jelentése szerint, minthogy a rekonstrukcióra az idén mindössze csak négy hónap áll rendelkezésre, három millió lejt vettek fel. Ez az összeg teljesen elég lesz az idei munkák befejezéséhez. A vízművek átalakítási munkálataira nézve a városi mérnöki hivatal már részletes tervet dolgozott ki. A munkát szeptember hónapban kezdik meg és a teljes átalakításig nem hagyják abba. A munkálatok pénzügyi részének rendezését az interimár-bizottság elnöke úgy oldja meg, hogy a januári munkálatokhoz szükséges összeget előlegezik az 1932-ös költségvetés terhére és a munkálatokat a teljes átalakításig elvégzik.

A költségvetést dr. Radu Cornel interimár-bizottság elnöke holnap személyesen viszi a temesvári vezérigazgatósághoz, ahol a költségvetést tételenként felülvizsgálják. Ha a temesvári vezérigazgatóság a költségvetést helybenhagyja, akkor a költségvetést felterjesztik a belügyminiszteriumba végleges jóváhagyás végett.

Az interimár-bizottság elnökével elutazása előtt az Aradi Közlöny munkatársának alkal-

ma volt beszélni. Radu dr. a költségvetésre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A költségvetés összeállításánál az interimár-bizottságot is nagy meglepetés érte, mert annak idején a tanács túlméretezte a költségvetés kereteit. A meglepetés azonban nem a költségvetés nagysága miatt van, hanem a befolyt és ezáltal befolyó városi bevételek miatt. Ugyanis a városi bevételek körülbelül 10 millió lejjel csökkennek az idén, mely összeg előreláthatólag a jövőben sem fog befolyjni. A városi tanács annak idején nem számolt ezzel, de nem is számolhatott, mert

ennek az összegnek végeredményében be kellett volna folynia a város kasszájába. Így azután a kényszerítő körülmények hatása alatt 10 millió lejjel leszállítottuk a költségvetés kereteit. Nagyon fájdalmas operáció volt ez, mert nagyon sok olyan közintézet segélyezésére fordított összeget meg kellett nyírítani, melynek segélyét még emelni kellett volna.

— A munkanélküliség problémáját az idén azt hiszem teljes sikerrel megoldottam. Négy és fél millió lejt vettünk fel a költségvetésbe a városi utak javítására. Ezzel az összeggel akarom a munkanélküliséget megszüntetni. Mint már említettem, néhány hét múlva a karitatív egyesületek vezetőit összehívom, akik uccáról-uccára járva, összeírják a tényleges munkanélkülieket, akiket az utak javításainál fogunk alkalmazni. Ezek a munkálatok véleményem szerint hónapokig eltartanak és minden embert, aki dolgozni akar, munkába állítunk.

Dr. Radu Cornel a költségvetés approbálása után előreláthatólag pénteken este jön vissza Aradra.

— „Fizetni, dolgozni és kitartani!” —

ezzel a három szóval fogalmazta meg az ország lakosságának az állam iránti kötelességét Brandsch Rudolf dr. Ujszentannán. Üdvözlések és deputációk

Ujszentannáról jelentik: Kedden d. u. 5 óra után érkezett meg Brandsch Rudolf dr. kisebbségi alminiszter Beller képviselő és még számos sváb politikus kíséretében Ujszentannára. A hatóságok emberei és székben számukra a plactéren fogadták zenével és a Schützkerkór üdvözlő lövésével. Dr. Rosu főszolgabíró, Kramer községi bíró és Szilbereisz Jakab, a Bauernverein elnöke üdvözlötte Brandsch dr.-t. Az utóbbi átadta a gazdák kérvényét a gabonaprémiumot illetőleg. A miniszter erre vonatkozólag a legmesszebbmenőbb támogatását

ígérte meg a gazdáknak. Ezután Beller képviselő bemutatta a minisztert a népnek, amely harsányan megéljenezte. A miniszter csak röviden beszélt és kihangsúlyozta, hogy az ország eminek érdeke: „fizetni, dolgozni és kitartani”. Utána a szász gazdasági egyesület elnöke emelkedett szólásra, tolmácsolva a szász nép meleg üdvözlését. Örömeinek adott kifejezést, hogy az itteni népet megismerhette és reméli, hogy a szász és sváb nép között hamarosan megteremtheti a szoros gazdasági kapcsolatokat.

Dódi neni

Irta: FALU TAMÁS.

— Hallgassatok rám — magyarázta Dódi neni, mikor még a maga asszonya volt. — Hallgassatok rám. Az teljesen ki van zárva, hogy test és lélek össze ne roppanjon a mai idők súlya alatt. Tehát edzeni kell a testet is, a lelket is. A testet úgy edzi az ember, hogy jól él, megadja neki, amit kíván. Ezáltal automatikusan bekövetkezik a lélek megedzése is, mert a jól tartott testben olyan a lélek, mint egy vidám galamb. Csakis így lehet kibírni. Nézzetek a sok öngyilkost, a sok örültet, a sok lehorgasztott fejt. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni: jól kell élnünk, hogy kibírjuk a nyomorúságot.

Dódi neni jól is élt, amíg vagyonából futotta. De részint a jólét, részint a szerencsétlen esztendő kihúzták alóla a talajt.

A rokonok kegyére kellett támaszkodnia. Így került Dódi neni hatvanéves korában, az élettől megkoraival, de hatalmas testi súlyból mítsem veszítve, gyengülő látással, de élesen csengő hanggal az öccsének, Fonyódy Jánosnak házába.

— Csak érezze magát otthon, Dódi neni — biztatta Fonyódy. — Örök vendég lesz nálunk, akit örömmel szolgálunk ki. Alszik, ameddig jólesik, a reggelit akkor kapja, amikor jól esik. Sétál, mozog a tetszése szerint.

— Angyal vagy — rebegte Dódi neni. — Nem telt bele három hét. Dódi neni már a házvezetési gyepől mellett szorgalmaskodott. Dirigált, bírálgatott, kifakadt, elveket hirdetett és receptet javított.

— Egy kis munka kell ám ezért az öregnek is — magyarázta meggyőzően. Aki egész életén át a tett asszonya volt, annak levegőjében lett a dolog és nem élhet nélküle. Különben sem akarok rosszat nézni, képzelhetitek.

— Dehogyan akar rosszat, sőt! — uvelte le véleményét Fonyódy. — Hanem azért nagyon kérem Dódi nent, lehetőleg ne tessék a háztartási dolgokba avatkozni. Tessék jól kiáludni magát, a reggeli heverés — orvostól halottam — nagyon egészséges a Dódi neni körében.

— Miért, hát micsoda korban vagyok én? Fiam, egy hatvanéves asszony még dolgozhat. Sőt kell is, hogy dolgozzék. A világot sem kívánhatom tőletek, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül gyakorlatot velem cnyi jószágot. Én, fiam, megfogadtam, hogy amíg a lélek el nem hagy, a fedélzetem maradok és örökdom érdekeitek fölött. Tegnap is, ugy-e, az a rántás. Én nem hiába csapok botrányt, fiam.

— A cselédek mind egyformák. Dódi neni. Van bennük jó tulajdonság is, rossz is. Ők is emberek.

— Hát ez az, fiam, ez a felfogás az, ami ellen kifogást teszek. Keményen kell fogni ezeket a háztartási alkalmazottakat...

— Most már megmondom Dódi neni — fakadt ki Fonyódynek elkeseredetten —, hogy a Julis felmondott. Azt mondja, hogy ő két asszonynak nem tud eleget tenni.

— Hát ha felmondott, csak hadd menjen.

— Könnyű ezt mondani, de a Julis öt éve van nálam, ilyen megbízható lány még nem volt a házban, ismeri a szokásainkat, szereti a gyerekeket, nem lop, nem nyelvel, nem hazug...

— Ez mind igaz — szólt közbe Dódi neni —, de meg kell engedned, hogy a rántás vas-tag volt...

Dódi nent nem lehetett meggyőzni. Fonyódy sirt és nem tudott ebédelni.

— Itt határozott intézkedésre van szükség — mondta ki a döntő szót Fonyódy, mikor megtudta a konyha híreit.

— Erre az intézkedésre magam is kíváncsi vagyok — ütötte fel fejét Fonyódy. — Elhamarkodni azonban nem szabad a dolgot, még kevésbé Dódi nent megsérteni. Mi őt hívtuk, tekintetbe kell vennünk öregasszonyi gyengéit, de állandó jelenetek színhelyévé, idegességek csataterévé nem tehetjük békés otthonunkat.

— Hát én már meg is találtam a megoldást — koppantott Fonyódy a homlokára, — Természetesen egy kis jámbor hazugság árán, amihez hozzá kell járulnod, a családi béke érdekében. A megoldást a tanyával kapcsolatban képzelem el. Gyere csak, ülj le a hallban, majd nyitva hagyom Dódi neni szobájának ajtaját, meghallod, hogy mit beszélünk.

— Zavaram Dódi nent? — kérdezte Fo-

nyódy. — Dehogyan zavarasz, fiam.

— Megengedi, Dódi neni, ha én is beleavatkozom a házi ügyekbe. Ez tulajdonképpen az asszonyok dolga lenne, de ha az asszonyok között nincs egyetértés, jó, ha férfit hívnak bírónak. Az alapelv az, amit Dódi neni is nagyon jól tud, hogy nálunk mindig béke volt és a cselédek évekig szolgáltak nálunk. Ezen az alapelven nem szabad változásnak történni. A második alapelv az, hogy Dódi neni mozgékony, cselekvésre vágyó asszony, aki még mindig szeretne bizonyos hatáskört biztosítani magának. Én ezt a látszólagos problémát meg akarom oldani. És pedig úgy oldom meg, hogy Dódi nent kérem fel a tanya ügyeinek a vezetésére.

— Jól van — mondta Dódi neni békülékeny hangon. — Hanem a tanyát én még sohasem láttam és nem is fogom látni. A szemem rossz, kocsira pedig nem ülhetek. Van ott egyáltalán valami, ami fölött intézkedhetik az ember? — Hogyne volna! — kezdett most már a hazugságba Fonyódy. — Nagy épület az. Kastély volt valamikor. Amint belépünk, jobbra van egy kis szoba, ezen át lépünk az egykori ebédlőbe, az ebédlő mellett szoba állítólag lovagterem volt. Nagy lakás volt odakinn, Dódi neni. Lesz majd dirigálni való bőven.

Fonyódy már nem tudta hallgatni a szegényes tanya fényűző leírását és kiszaladt a verandára.

— Te, hogy mik jutnak az eszedbe! — fogadta az urát. — Mit szól majd Dódi neni, ha egyszer meglátja azt a két kis szobát?

— Ha meglátja, nevetni fog és mi vele nevetünk. De sohasem fogja meglátni, mert az az utazás igazán nem neki való. Dódi nent ismeri kell. Kisebb épülettel meg sem sérthetem. Csak hadd rendelkezék. A zsellérné is beavatom majd finoman a dolgokba. Okos öregasszony az.

Eg hónap múlva Fonyódy a mozból jött haza a gyerekekkel és feldult arccal találta Dódi nent.

— Történt valami? — kérdezte ijedten.

— Ép most mondtam fel a zsellérnének — jelentette Dódi neni. — Egy hete, hogy nem sörte ki a lovagtermet.

Kényszeregyezséget kért a Berkovitz-bankház

Három év alatt fizetik ki a betétek teljes összegét — Az igazgatók személyi és vagyoni garanciát vállaltak — A mérleg érdekes adatai — Hat és fél millió lej bélyegilleték a esődkérelem után — Nyugodt a hangulat Bucurestiben — A cég története, fejlődése és szerepe Románia ipari és pénzügyi életében

Az utolsó napok izgalmas tárgyalásai

Bucurestiből jelentik: A főváros közvéleményét még élénken foglalkoztatja a Berkovitz-bankház fizetéseképtelensége, amely tegnap reggel vált nyilvánvalóvá. A Berkovitz-bankháznak, mint megirtuk, szoros üzleti összeköttetések voltak a németországi pénzügyekkel és a bank fizetési nehézségeit jórészt a németországi helyzetnek lehet tulajdonítani.

A Berkovitz-bankház fizetéseképtelenségét főleg az a körülmény tette akuttá, hogy felmondták a rövidlejáratú németországi hiteleit. Berkovitzék ekkor a Banca Nationalánál akartak váltóleszámitással pénzt szerezni, a nemzeti bank azonban nem reescomptált s az így támadt akut pénzzsűke idézte elő a bankház fizetéseképtelenségét.

Három év alatt 4 százalékos kamattal fizetik vissza a betéteket

Az első pillanatokban úgy látszott, hogy csak időleges fizetési nehézségről van szó, ezt azonban megcáfolja az a tény, hogy ma reggel a Berkovitz-bankház az ifj. törvényszéken benyújtotta kényszeregyezési kérelmét.

A beadott kérvény szerint a bankház vállalja, hogy három év leforgása alatt, négy százalékos kamattal visszafizeti a betéteket. Az első év leforgása után a Berkovitz-bankház a betétek összegének tizenöt százalékát, a második év után további harmincöt százalékot, míg a harmadik év leforgása után a fennmaradt ötven százalékot egyszerre kívánja kifizetni.

Az igazgató-tanács Elly, Adolf és Max Berkovitzot delegálta a kényszeregyezési ügyek vitelére. Mindhárom igazgató személyi és vagyoni garanciát vállalt, hogy a fenti feltételeket a bank teljes egészében teljesíteni fogja.

A most közzétett mérleg szerint a Berkovitz-bankház aktívái 928 millió 774 ezer 956, míg passzívái 758 millió 419 ezer 227 lejt tesznek ki. A mérleg továbbá kimutatja azt is, hogy 1931. január elsejétől augusztus elsejéig a banknak 24 millió 186 ezer 110 lej vesztesége volt. A betétek összege jelenleg 346 millió 115 ezer 890 lejt tesz ki. A bank idegen valutákba 32 millió 842 ezer 500 lejt fektetett be.

A Berkovitz-bankház kényszeregyezését az állam jár a legjobban, mert a kényszeregyezési kérvény után járó bélyegilleték fejében a bankháznak ma 6 millió 493 ezer 113 lejt kellett kifizetnie.

A betétesek értekezlete

A bankház betétesei egyébként ma este hat órakor értekezletre ültek össze, amelyen további állásfoglalásukat és magatartásukat beszéltek meg. A bucuresti-i pénzpiacra egyébként a hangulat nyugodt és az izgalomnak nyoma sincs.

A bankház tulajdonosai Elly, Adolf és Max Berkovitz a tárgyalásokat tulajdonképpen már hétfőn délután kezdték meg a Banca Nationalával, hogy a pénzügyeket még idejében megmenthessék. Eleinte negyven, később hat-

Különös rádió-per Aradon

Szeptemberben lesz ítélet a Pop dr. contra Koch Dániel rádióperében

Különös kereset érkezett ma az aradi járásbíróshoz, Koch Dániel aradi rádiókereskedő ellen. A keresetet Pop Aurel dr. adta be és annak adatai szerint, az elmúlt év áprilisában rádiót vásárolt a cégtől hétezeröttszáz lej értékben, amelyre ötezer lejt készpénzben kifizetett, míg kétezeröttszáz lejjel adós maradt. A készülék azonban már júniusban felmondták a szolgálatot és a különböző javítási költségek címén kétezeröttszáz lej kiadása volt. Pop Aurel dr. most arra kérte a bíróságot, kötelezze a céget készpénzkiadásainak megérítésére, és egyben a rádiókészülék visszavételére.

A nem minden napi perrel kapcsolatban a Koch-cégnél kijelentették, hogy Pop Aurel dr. ugyanolyan rádiókészüléket vett, mint főnöke, Messer Károly dr., akimél az nagyszerűen működik. Pop dr. viszont a cég nála megjelenő embereinek nem engedte meg a telepek feltöltését, s így természetesen, hogy a készülék nem működhetett kifogástalanul. A különös perben különben a járásbíróság csak szeptemberben hirdet ítéletet.

vanegy, majd pedig száz milliós segítséget kértek. Hosszu tárgyalások után a Banca Nationala hajlandónak is mutatkozott tíz milliós tételekben száz millió lejt rendelkezésére bocsátani a pénzügyeknek, azonban mire a tárgyalások ebbe a stádiumba jutottak, akkorra a bank vezérei már azt tapasztalták, hogy ez az összeg sem lenne elegendő a kifizetések biztosítására. Ekkor, számításai alapján, már úgy látszott, hogy a banknak legalább 580 millió lejre van szüksége, hogy betétállományából a közepes nagyságú lejáratokat is nyugodtan fizetni tudja. Amikor a pénzügyet vezetői ezt megállapították, a fizetések megszüntetése mellett döntöttek.

A Berkovitz-bankház részvénytársaság az 1877-ben alapított és 1894-ben bejegyzett L. Berkovitz-cégből alakult meg. A jelenlegi igazgatóság tagjai a következők: Elly, Adolf és Max Berkovitz, dr. Josef Berkovitz, Max Berkovitz fia, Ionel Finkels, Berkovitzék egyik rokona és Senor Saporta, Elly Berkovitz veje. A felügyelő-bizottság tagjai: M. Sain, C. Ionescu és N. Steriada.

A Berkovitz-bankház a beadott kényszeregyezési kérelmét, érdekes módon, többek között azzal indokolta, hogy a bank 1906 óta többszáz millió lejt fektetett ipari vállalatokba, amelyek nem bizonyultak lukratíveknek és egyben nagyban hozzájárult immobilitásukhoz.

A Berkovitz-bankház érdekeltségei

A Berkovitz-bankház a háború befejezte után jelentős vállalatoknál vállalt tekintélyes részvényérdekeltséget. Így részvényérdekeltséget vállalt a Steaua Romana biztosítónál, a lupényi bányánál egy millió lej erejéig, a petrosényi bányánál egy millió hatszázezer lej erejéig és nagyobb részvényérdekeltsége van a Dicsőségmentmártoni Földgázgyárnál. Bankérdekeltsége van a Berkovitz-bankháznak a Banca Generala a Tarij Romanestinel, amely tudva-

levőleg négy héttel ezelőtt kért kényszeregyezséget. Ennél a pénzügyetnél a részvényérdekeltsége egy millió hatszázezer lej. A Banca Minelornál közel háromszázezer, a Credit Industrialnál egy millió ötszázezer lej érdekeltsége volt. Érdekeltséget vállalt a bank négy millió lej erejéig a „Forajul” petróleumvállalatnál, 894 ezer lej erejéig a Petrol-Govornánál, 260 ezer lej erejéig a Petrol-Blocknál, tízenöt millió háromszázezer lej erejéig a „Revedenta” és nyolc millió lej erejéig a Steaua Romana petróleumvállalatoknál.

Ipari érdekeltségek

A Berkovitz-bankháznak az ipari vállalatoknál lévő részvényérdekeltségei a következők voltak: S. A. Romana Financiaranal nyolc millió 450 ezer lej, a „Samantanal” egy millió hatszázezer lej, az Uzinele Copsa-Micanal és a Cugirnal két millió lej, a Societatea de Radiodifuziuneanal 900 ezer lej és a Viticolanal egy millió lej. Hangsúlyozzuk, hogy a fenti összegek az 1929. december 31-én lezárt mérleg adatainak felelnek meg és hogy, a fenti összegek csak a részvényérdekeltségeket jelentik, amelyek mellett a bank minden bizonyos hitelekkel is alimentálta a fentebb felsorolt vállalatokat.

Különös érdekességüknek tartjuk ismertetni a Berkovitz-bankház 1930. december 31-én lezárt mérlegének adatait. A mérleg meglehetősen immobilitásra tesz tanúságot, amennyiben a különböző címen folyósított folyószámlák kölcsönök összege mintegy ötszázmillió lejt tett ki. Ezzel szemben a készpénzállomány alig volt hetvenkét millió lej. A mérlegben jelentős tételeként szerepelnek különböző értékű papírok, amelyek a kedvezőtlen tőzsdéi viszonyok folytán csupán nagy veszteséssel értékesíthetők. Érdekes megemlíteni azt is, hogy a betétek összege 1930. decemberétől a mai napig közel 389 millió lejjel csökkent.

A legutolsó mérleg-adatok

A Berkovitz-bankház 1930-as évi mérlegének érdekesebb adatai egyébként a következők: alaptőke 150 millió lej, amelyet háromszázezer darab 500 lejes névértékű részvény reprezentál. Tartalékok 24 millió, különböző tartozások 56 millió, betétek, folyószámlatartozások és visszleszámitolási tartozások 735 millió 360 ezer, kimutatott nyereség 16 millió 76 ezer lej. Ez a nyereség az üzleti tökéletiz százalékos kamatoztatásának sem felel meg.

Pénztárállomány, idegen bankjegyek és pénztári kuponok 72 millió 273 ezer lej, a Banca Nationalánál és más bel- és külföldi bankoknál lévő diszponibilitása 87 millió 872 ezer, értékpapír-tárca 24 millió 844 ezer, különböző romániai és külföldi részvények 78 millió érdekeltségek 38 millió, váltótárca 151 millió 805 ezer, értékpapírelőleg 200 millió, folyószámla követelés 218 millió 636 ezer lej. Ingatlan, beleértve a Str. Lipsani 24. szám alatti székházat, a Str. Smardan 17. szám alatti és a „Pasagiu Villacross” palotákat, 51 millió 491 ezer lej. Tehát az a hír, hogy a banknak hetven ingatlana van, nem felel meg a valóságnak. Ez a hetven ingatlan nem a bank, hanem a Berkovitz-család tulajdonát képezi.

Ujabb jelentés szerint a Berkovitz-bank fizetéseképtelensége a bucuresti-i pénzpiacra nem hagyott nyomot hátra és a mai napon az összes bankokban rendben folytak a kifizetések és normális volt a pénztárforgalom. Pénzügyi szakkörök véleménye szerint a Berkovitz-testvérek ajánlata komolynak vehető és a bankkal szemben fennálló követelések százszázalékban bizottsítva vannak.

Valláspolitikai merénylet

Levegőbe röpítették a vasúti hidat — A merénylők nyom nélkül eltűntek

Londonból jelentik: Az irországi északi vasut egyik vonalán Ballybagg mellett egy hidat a levegőbe röpült. Valószínű, hogy a merénylők megakarták akatályozni azt, hogy a protestánsok

Írországban

megtarthassák Cootehill községben hirdetett gyűlésüket. A környéken napok óta nyíltan beszéltek egy bekövetkező merényletről, a tettesek kilétét azonban mégsem sikerült megállapítani.

A budapesti főügyész millstadti szerencsétlenségét megjósolta egy grafológus-asszony

Pozsonyi beszélgetés Gál Jenő magyar képviselővel az Erdélyi-gyilkosság új fejleményeiről — Perujtás előtt az Erdélyi-ügy

Pozsonyból jelentik: Vannak nagy bűnpekerek, amelyek sohasem jutnak nyugvópontra. Az igazságszolgáltatás nagy kérdőjelévé válnak s mindig izgatiák a közönség fantáziáját. A három bírósági fórumon a feleséggyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélt Erdélyi Béla ügye újabb aktualitást nyert.

Sztrache Gusztáv budapesti főügyészt Millstadtnban ugyanazon a helyen, ahol Erdélyi Béla feleségét, Forgács Annát a vád és az ítélet szerint egy szikláról a mélységbe dobta, a napokban súlyos baleset érte. Lezuhant, mindkét karját eltörte, ezenkívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett.

A véletlen gyakran segítségére jön a napi események krónikásának. Tegnap Pozsonyban járt Gál Jenő dr. magyar országgyűlési képviselő, Erdélyi Béla védője, aki szenzációsan érdekes nyilatkozatot tett az Erdélyi-ügy újabb fejleményeiről.

— Nem vagyok babonás — mondotta Gál Jenő dr. — de ami Sztrache főügyésszel történt, bizonyos nyugtalanságot szült bennem. Nem maga a baleset, hiszen vannak véletlenek a világon, de az, ami a balesetet megelőzőleg velem történt. Nem sokat adok a grafológusok, telepáták és a jövődömondók jóslásaira. Ez tisztán idegek és lelki konstrukció dolga. Vázsonyi Vilmosné beszélte nekem, hogy férje állandóan jósnőkhöz járt. Ha idegenbe érkezett, azonnal érdeklődött, nincs-e valahol jósnő s mindig felkereste azt. Én talán hidegbb szímmel és edzettebb szívvel megyek a nagy események elé. Van Budapesten egy divatos jósnő, Silbiger Boriskának hívják. Ez a Silbiger Boriska Sztrache főügyész szerencsétlenségét megelőző napon felhívott engem telefonon. Arra kért, hogy éjjel tizenkét órakor jöjjenek el a Kristály-kávéházba, ahol az asszony híveitől körülveve tartózkodni szokott.

— Nagyon fontos dolgot akarok közölni Önnek az Erdélyi-ügyre vonatkozólag.

Azt feleltem, hogy a Hűvösvölgyben lakom s éjjel tizenkét órakor nem lehetek ott, mondja meg nekem, hogy miről van szó.

— Nem mondhatom meg telefonon, az eset nem áll közvetlen összefüggésben Erdélyi Béla ügyével, de majd meg fogja látni, hogy a bekövetkezendő eseménnyel kapcsolatban milyen sokat fognak beszélni az Erdélyi-ügyről — válaszolta nekem a telefonba.

Nem mentem el, de másnap jött az értesítés, hogy Sztrache Gusztáv főügyészt ugyanazon a helyen, ahol a szerencsétlen Forgács Anna Millstadtnban a mélységbe szédült, súlyos baleset érte. Nem hiszek a jövőbelátásban, de ez az eset mégis gondolkodóba ejt.

— Megjegyzem, hogy az Erdélyi-ügynek

Habsburg Ottó főherceg és Mária olasz hercegnő eljegyzése: mese A brüsszeli sajtó feltilnést keltő cáfolata

— Zita exkirályné olaszországi útja magánjellegű volt —

Budapestről jelentik: Magyar legitimista körökben két hónappal ezelőtt erősen tartotta magát az a hír, hogy Zita exkirályné olaszországi látogatása kapcsolatban van Ottó magyar trónörökös és Mária olasz főhercegnő eljegyzésével.

Ezt a hírt ma a brüsszeli Dernier Heures című lap élénken cáfolja. A lap szerint Zita exkirályné római látogatása teljesen magánjellegű volt és semmi összefüggésben nincs Ottó és Mária kolportált eljegyzési hírével.

Élő személyek élettelen tárgyakkal házasodnak össze a Kelet misztikus törvényei szerint

Szent lákhoz mehet férjhez az indus leány — Halott vőlegénye helyett piros virágcsereppel köt házasságot — Hogyan esnek túl az indusok az ominózus harmadik házasságon?

Londonból jelentik: A titokzatos Keletnek sok furcsa szokásáról szereztünk már tudomást, mégis egyre újabbakról érkezik hír. Ezekhez tartozik az az indiai szokás is, hogy emberek élettelen tárgyakkal házasanak össze „indokolt” esetekben. Nem ritka Indiában az az eset, hogy az öreg özvegyember, aki már halála közeledtét érzi, nem akarja egyedül, férj nélkül hagyni hajadon leányát és ezért férjhezadja a szent fák valamelyikéhez. A házasságkötési szertartás fényes külsőségek között folyik le, mintha csak valamely közbeesült indus lenne a vőlegény. Az apa az ilyen esketés után, nyugodtan hajtja örök álmora felé, mert leányát semmi baj sem érheti, hiszen férjes asszony, egy szent fa felesége. S a lakosság tiszteli és védelmezi a szent fa feleségét. Előindiaiban, de még inkább Kínában, mindennapi jelenség, hogy valamely leány piros virágcsereppel megy férjhez. Ha ugyanis a vőlegény hirtelen meghal az esküvő előtt, a menyasszony sokszor kijelenti, hogy soha többé nem tudna szeretni más férfit s ezért nem megy már férjhez. Az ilyen kijelentés után összeesküszik a halottal, akit a piros virágcserep szimbolizál. Ebben az esetben is olyan az esketési ceremónia, mintha élő vőlegénnyel esküdnek a leány. A leányt az esküvő után özvegynek nyilvánítják s az „özvegy” beköltözik halott férje szüleinek házába. Indiában kifürkészhetetlen ellenszenvvel vannak a harmadik házassággal szemben. Talán azért, mert az indusok szerencsétlen számnak tekintik a harmast. Ha már most egy indus kétszer megözvegyült s harmadszor is meg akar házasodni, úgy segít magán, hogy előbb feleségül vesz egy tyukot, amelyet rögtön az esküvő után megölnek és megesznek. Ezzel szabaddá tette magának az utat a negyedik házasság felé.

Nem kevésbé furcsa indus szokás, hogy élettelen tárgyakat házasanak össze, vagy pedig növényeket. Egyetlen indus sem szakít

ja le fái gyümölcsét, amíg a fákat össze nem adta. Ha kutatás, előbb nem iszik a vízből, amíg a kutat férjhez nem adta egy banánhoz.

Arábiában viszont a leány, akinek vőlegénye fogságba esett, avagy hosszú ideje van távol, távollétében is férjhez mehet hozzá. Eleget mondó, ha valamely tárgy, amely a vőlegény tulajdonában volt, helyettesíti őt. Többnyire a vőlegény puskáját szokták ehhez igénybevenni. Az esketési ünnepség három napig tart s a menyasszony naponta többször is átöltözik, hogy megmutassa dus ruhátárát, amelyet magával visz a házasságba. Végül a sejk annak bizonyítására, hogy a leány valóban asszony lett, pirosra festi meg kezét.

Agyonverték Eszményi Sándort,

mert „nemzeti érzéseiben sértegette” mulatozás közben az állami tanítót

Zilahról jelentik: A Zilah melletti Szilágy-pér község egyik borospincéjében három szőlősgazda és Husz Emil tanító agyonverték Eszményi Sándor péri birtokost. Tették elkövetése után Eszményi Sándort a paja mellett huzódó árokba dobták s míg Eszményi borzalmas kínok között, élet-halál között hörgött, a tettesek visszahúzódtak a pincébe s mintha mi sem történt volna, vidám hangulatban tovább poharaztak.

Kovács Elemér, a főtettes, közben mégis meggondolta magát s mire Eszményi Sándor segélykiáltásaira több szomszéd a helyszínrre érkezett, megszökött. Később azonban ügyvédje kíséretében önként jelentkezett az ügyészségen, ahol a rovtörtölt Kovács Elemér elmondotta, hogy Eszményi Sándort azért verte agyon, mert az állami tanítót nemzeti érzéseiben sértegette.

Humánus elbírálást rendelt el az igazságügyminiszter az aradi lakbér-perek megítélésében

A lakbér-hátralékos és a kilakoltatási pereknél enyhítő körülmény, ha a késedelmes fizető ténylegesen munkanélküli áll — Aradi építész pere a késedelmes lakói ellen

Az aradi törvényszékhez az igazságügyminiszter bizalmas rendelete érkezett, amelynek inkább szociális szempontból van nagy jelentősége. A rendelet ugyanis arra hívja fel a bírósók figyelmét, hogy az aradi törvényszékhez az utóbbi időben nagyszámban beérkezett lakbér-hátralékos és kilakoltatási pereknél tekintetbe kell venni, hogy az alperes rendes foglalkozással, illetve keresettel bír-e? Abban az esetben, ha az alperes huzamosabb idő óta munkanélküli, a bíróságoknak lehetőleg humánus döntést kell hozni és a kilakoltatásra a körülmények mérlegelésével a törvény által megengedett legtávolabbi időpontig kell kitolni.

Az aradi törvényszékhez különösen az utóbbi időben több kereset érkezett be, amelyet háztulajdonosok indítottak lakóik ellen, a kik hátralékban voltak a lakbérösszegekkel. Ilyen keresetet indított Tritthaler József Stollmayer Béla és Szilágyi József bérlok ellen, akik a Doamna Balasa 205. számú házáat bérelték. Az utóbbi időben azonban rendetlenül fizették a házbért, úgy hogy a hátralékos összeg közel nyolcezer lejre emelkedett.

A mai napon megtartott tárgyaláson az alperesek jogi képviselője azzal védekezett, hogy a bérlok egyike már ez év márciusától munka nélkül áll; akkor felajánlotta a lakbérleti szerződés felbontását és maga helyett lakót is hozott, akit azonban a háztulajdonos nem fogadott el, mivel erre törvénytáda joga van. A bíróság elrendelte, hogy a szóbanforgó alperes igazolja munkanélküliségét s az ítélet kibírdetését szeptemberre halasztotta el.

Dr. Cucu Vazul városi főorvos hazaérkezett és elmondja felfüggesztésének izgalmas előzményeit

Amikor a férj és a feleség kölcsönösen vizsgálják meg titokban egymás elmeállapotát — Hogyan folyt le a vizsgálat? — Az a bizonyos „paranoya querulenta”... — Az aradi ügyészség szerepe — Ellentétes orvosi vélemények — A temesvári tábla fenntartja a vádat

Cucu dr.: Bizom abban, hogy a bíróság mindkettőnk rehabilitáltni fog

Pár nappal ezelőtt az egészségügyi minisztériumból egy rendelet érkezett Aradra, mely szerint dr. Cucu Vazul városi tisztii főorvost és dr. Bodea János idegspeciálistát, minthogy ellenük büntügyi vizsgálat van folyamatban, azonnal felfüggesztik állásuktól. A két orvos felfüggesztésének okai az *Aradi Közlöny* közlései nyomán nagyjából már ismeretesek az olvasóközönség előtt. Berczky Károlyné született Ficzay Aranka feljelentést adott be az aradi ügyészséghez, melyben a két főorvost azzal vádolta meg, hogy őt annak dacára, hogy teljesen egészséges, elmebetegnek nyilvánították és erről orvosi bizonyítványt is adtak ki anélkül, hogy megvizsgálták volna.

Dr. Cucu városi tisztii főorvos, amikor az egészségügyminiszternek a rendelete megérkezett, nem volt idehaza, mivel szabadságidejét fürdön töltötte. A főorvos ma reggel érkezett haza Aradra és itt értesült a miniszter határozatáról. Együttal ki is kézbesítették neki a járásbírói ítéletét, amely jelentette, hogy az ügyet a jövő hét elején tárgyalják. Az *Aradi Közlöny* munkatársa felkereste dr. Cucu Vazul főorvost, aki az ellene folytatott vizsgálatról és annak eredményéről a következőket mondotta:

— Még 1929-ben történt, hogy Berczky Károly Ficzay Aranka felkeresett hivatalomban s kért, hogy férje elmeállapotát vizsgáljam meg. Az asszony azzal indokolta kérését, hogy a férje otthon nagyon furcsán viselkedik öt éves leánygyermekével szemben és ez indította őt arra, hogy férje elmeállapotának megvizsgálását kérje. Berczky Károly fényképészt futólag ismertem már azelőtt is. Az asszony kérésére Szedlák Ödön dr. aradi idegspeciálistával felkerestem műhelyében és hosszas ideig elbeszélgettünk vele, majd az érdeklődő Berczkynek elmondtuk idejövételünk célját, mire ő kijelentette, hogy készséggel áll rendelkezésére az orvosi vizsgálatnak, akár az orvosok jöjjenek őhozzá, akár ő felkeres bennünket rendelőnkben. Berczky értelmes beszéde és viselkedése után úgy nekem, mint Szedlák kollégámnak az a véleményünk alakult ki, hogy Berczky teljesen épelméjű, amit néhány nap múlva, mikor Berczkynek a vizsgálat eredményéről érdeklődött, tudomására is hoztuk. Az ügy ezzel a mi részünkre le is zárult.

A gyermek testi épsége miatt...

— Vagy három hónap múlva — folytatta Cucu dr. — Berczky Károly beállított hozzám és nagy meglepetésemre most már ő kérte a felesége elmeállapotának megvizsgálását. Megkérdeztem akkor Berczkytől, hogy mi indította őt erre? Berczky elmondta, hogy a felesége szerinte közveszélyes elmebeteg, aki több ízben rázárta leánygyermekére az ajtót és napokig egy szobában tartotta étlen-szomjan és ő ezalatt az idő alatt elutazott Aradról. Majd a lakóival állandóan veszekedett és elűzte őket a lakásból.

— Kérem doktor ur — mondotta Berczky Károly — a gyermekem testi épsége érdekében szíveskedjék megvizsgálni feleségemet dr. Bodea orvos úrral együtt és ha a doktor urak úgy találják, hogy elmeállapota tényleg beteg, úgy én a törvényszéken kérni fogom gondnokság alá vételét.

— Természetesen — folytatta Cucu dr. — minthogy Berczkynek ilyen nyomós okai voltak, Bodea kollégámmal összeültünk. Berczkyt elhívtuk és társalgás közben figyeltük meg elmeállapotát. Később én újból beszéltem Berczkyvel szintén vizsgálat céljából és Bodea kollégám is beszélt ugyanebből a célból vele. Természetes, hogy Berczkynek nem tudta azt, hogy mi vizsgálat céljából beszélünk vele, minthogy, ezt nem is szokás olyan beteg-

nek megmondani, akinek konkrét bizonyítékok vannak elmebetegségéről. Valószínűleg innen is származik Berczkynek az a vádja, hogy mi nem vizsgáltuk meg. Az orvosi bizonyítványban én Berczkynek csak a személyi adatait írtam be, míg a többi huszonkét kérdést, mely a tulajdonképpeni vizsgálat eredményét képezi, Bodea János dr. írta be. Az orvosi bizonyítványban azonban nem írta be Bodea dr. határozottan azt, hogy Berczkyt Ficzay Aranka elmebeteg, hanem *paranoya querulenta* (magyarul: pereskedő tébolyodottság) gyanújának ad kifejezést. Az orvosi bizonyítványt Bodea dr. és én írtuk alá. A férj kérésére ekkor Bodea dr. azt indítványozta, hogy ha az orvosi bizonyítványt az ügyészség is aláírja, Ficzay Arankát utaljuk be a kórházba, az elmebeteg-gyáruk közé.

— Berczky ekkor be akarta vinni feleségét a kórházba, aki azonban a leghevesebben tiltakozott ellene, mire a férje a rendőrségtől kért segítséget. A rendőrség nem ismerte az ügyet és az ügyészséghez fordult felvilágosításért. A vezetőügyész ekkor utasítást adott a rendőrségnek, hogy Ficzay Arankát szállítsák be a kórházba, ahol elmeállapotának hogy állását három hónapos megfigyelés alá veszik.

Ellentmondó orvosi vélemények

Dr. Cucu főorvos itt közbeveti, hogy a római törvények szerint ahhoz, hogy valakit elmebetegnek nyilvánítsanak, két orvos egyöntetű nyilatkozata és az ügyészségi láttamozás szükséges. Ezután három hónapi megfigyelés alá veszik és ha a megfigyelés ideje alatt az illető tényleg elmebetegnek bizonyult, úgy a törvényszék egyedül dönt az elmeápolóintézetbe való szállítása iránt.

— Berczkynek Ficzay Aranka két napot töltött a kórházban s közben valahogy értesítette ügyvédjét, aki több aradi orvost kért fel, hogy Berczkyt ismét vizsgálják meg. Az orvosok ügyészségi engedéllyel elmehettek a kórházba és egyszeri vizsgálat alá vették az

Diplomáciai úton kéri az aradi törvényszék egy elhunyt aradi ügyvéd többmillió folyószámla-tartozásának rendezését

Néhai Szalay Károly örökösein egyetemlegesen kívánja behajtani az elhunyt ügyvéd folyószámla-tartozását a csődbejutott Ipar- és Népbank

Az aradi törvényszékhez a csődbekerült Ipar- és Népbank R.-T. nevében ma érdekes kereset érkezett néhai Szalay Károly aradi ügyvéd örökösei ellen.

A kereset adatai szerint az egykori aradi ügyvéd három millió lejig terjedő folyószámla-hitelét élvezte a pénzügyintézetnél. Ennek a hitelnek fedezésére a bank megterhelte az ügyvéd vidéken lévő ingatlanait. Szalay Károly 1928. szeptemberében bekövetkezett halála után az Ipar- és Népbank R.-T.-nél fennálló folyószámla-terheket az örökösök vették át, azonban a hitelezett összegekre, törlesztés részük-ről sem történt.

A csődbekerült bank látva, hogy a fennálló folyószámlára az örökösök nem törlesztenek, most keresettel fordult a törvényszékhez, amelyben hangsúlyozta, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyokra való tekintettel, egyelőre csupán ötszázezer lej megfizetését kéri az örökösektől — mint a követelés egy részét — névszerint: özv. Szalay Károlynétól, Szalay Béla dr. törvényszéki bírótól (Budapest), Szalay Dezső dr. bírótól (Miskolc), Szalay Kálmán CFR. felügyelőtől (Arad), özv. dr. Józsa Gyulánétól, Szalay Jenő mérnöktől, Szalay Lajosnétól, Szalay József dr. battenyai ügyvéd-től, Szalay Károly kecskeméti honvédtizedestől, Pucher Zoltántól, Pucher An-

Vizumát és bucaresti-i ügyét Sándor Ferenc menetjegyirodája intézi a legelőnyösebben.

asszonyt. Az orvosok a következő diagnózist állapították meg egyenként:

„Nagyfokú idegesség, de az elmebetegség tüneteit nem látom világosan.” — „Egyszeri vizsgálat alapján nem tudok diagnózist megállapítani Berczkynek Ficzay Aranka elmeállapota felől.” — „Teljesen egészséges.”

A jövő hét elején lesz újabb fordulat

— Miután az orvosok megfigyelésükről kiadták a bizonyítványt, — mondotta tovább dr. Cucu — az ügyészség azonnal intézkedett, hogy Berczkyt bocsássák ki a kórházból. Ezután — mint ismeretes — Berczky a feljelentések özönét adta be az aradi ügyészséghez, úgy férje, mint Bodea dr. és én ellenem. Bejárta nemcsak az aradi, hanem a temesvári igazságügyi fórumokat is. A temesvári Tábla főelnöke meguntta Berczkynek örökös zaklatásait és érdeklődni kezdett az aradi ügyészségtől. Ludosan aradi vizsgálóbíró eközben lefolytatta a vizsgálatot és 89—1931. június 11-i tárgyalásának határozata szerint dr. Bodea Jánost és engem felmentett a vád és annak következményei alól, míg Berczky Károly ellen a vádat fenntartja. A táblai főelnök érdeklődésére ezt a felmentési határozatot közölték a temesvári Táblával, mely nem adott helyet a vizsgálóbíró felmentvényi határozatának, hanem hamis orvosi bizonyítvány kiadása miatt a vádat úgy Bodea dr., mint én ellenem fenntartotta. A Tábla egyben értesítette a vizsgálóbíróságot, hogy az ügy első fokon az aradi járásbíróhoz tartozik. Ugyancsak értesítette az egészségügyminisztériumot is, amely elküldte a felfüggesztési irathatározatot.

— Értesülésem szerint — fejezte be Cucu dr. érdekes nyilatkozatát — az aradi járásbíró a jövő hét elején — kedden — fogja tárgyalni ezt az ügyet és Bodea kollégámmal egyetemben föltétlenül bizunk abban, hogy a pártatlan bíróság teljes mértékben rehabilitálni fog bennünket. Az igazságügyi hatóságok különben is az ügyet két részre választották, mert Berczkynek az ura ellen zsarolás címén is feljelentés t adott be, melyet a törvényszék szeptember vége felé tűz ki tárgyalásra.

(b. g.)

Az aradi mozí mai műsora

Négyed 8 és negyed 10 órákor.

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára. SZENVE-DÉLYES SZERELEM. Kalandos történet az alkoholcsempészek világából. Főszereplők: Ita Rina és Wladimir Gajdarow.

ELITE MOZGÓ: Ma utoljára. A HALÁLHUROK. Nagyszabású cirkuszdráma. Főszereplők: Jenny Jugo, Werner Krauss és Warwick Ward.

GRADISTE MOZGÓ: Ma utoljára. EMBER EMBER ELLEN. Dráma Harry Piel-lel a főszerepben.

HIREK

Arad, a szerelem városa

Rémes, hogy csak most tudunk rájönni, hogy hál'Istennek, egyszer csak ez is bekövetkezett...! Mert eddigelé — már most bevallhatjuk — valamennyien ki voltunk szolgáltatva 'Amor' égő sebeket okozó nyitainak nemre, korra, fajra és telekezetre való tekintet nélkül és beleszédültünk ebbe a kozmikus érzésbe, amikor, miként a birkák...! Persze, de hát ki is gondolhatta volna...?!

De most már tudjuk. Most már vége a romantikának és lehullott az álarc! Most már tisztában vagyunk vele, hogy a korzón, a Marosparton, a Neptun-strandon, avagy a katonasstrand kies bokrai között nem önnön érzeményeink játszadoztak velünk, hanem egy alutomos és rosszindulatú kémiai folyamat, amely az alkaloidák lappangó természetét szerint végzte romboló munkáját szervezetünk legnevesebb részében, a szívben... Ezt átkozták tehát nagyapáink, apáink, sőt mi is, kiknek lányait ilyenkor augusztus hónapban különféle fürdőhelyek és különféle fiatalemberek kariai közül kell erőszakkal és a modern mozdírányuk minden kelléke mellett kiszedegetni a nagy-nagy és közismerten halhatatlan szerelem miatt...

Hát kímia az egész...! 'Amint most egy newyorki tudós felfedezi, névszerint Helmer Collins professzor ur, a szerelmi érzések felkötő szere, amely a lappangó lángot mindent elsodró szondatűzzé fokozza, az nem más, mint a mangán! A mangán, amely az aradi vizet teszi ihatatlannul bűzössé, amint az közismert: 'A mangán, amely ott lappang az ivó, fürdő és egyéb vizeinkben, nagy fájdalomra az interlmár-bizottságnak (amelynek ez a mangán 3 milliójába fog kerülni) és még nagyobb fájdalomra Aradváros lakosságának, amely nemcsak hogy meg kell fizesse ezt a hárommillió lejt, hanem még a vizet is meg kell igya hozzá. A vizet, amely szerelemre bűjogatja az embert...!

'Arad, a szerelem gondosan parkirozott városa, le van leplezve tehát, Direkt Amerikából leplezte le Helmer Collins professzor ur, megállapítván, hogy ha a kísérleti egér táplálékát mangánmentessé teszi, a családi érzésü egérkék magukra hagyják kicsinyeiket, sőt párjaik iránt is nemtörődő érzéketlenséget tanúsítanak. Tehát a mangánra nagy szükség van — szögezi le az amerikai.

Megfontolandó ezek után, hogy annyi pénzt beleépítsen Aradváros tanácsa az aradi vízművekbe. Csak azért, hogy kevésbé bűzös, tehát kevésbé mangános legyen az aradi víz. Istenem: a szerelem, amely, mint ismeretes, mindennél többet ér, többet ér annál a hárommilliónál is, — amit majd nekünk kell így is, úgy is megfizetnünk.

— IDŐPROGNÓZIS. Változóan felhős idő várható nyugati légáramlással és némi hőemelkedéssel.

— Királyi herceknők autószerencsétlensége. Grácból jelentik: Olga jugoszláv és Erzsébet görög hercegnők az athéni angol követ kíséretében stájerországi autótúrára voltak. A Wurzenpass-hágóban az autó felborult és a lejtős úton lefelé zuhant. Szerencsés véletlen folytán, az autó utasainak nem történt bajuk.

— A külügyminiszter hazatér szabadságáról. Bucurestiből jelentik: Pop Ghita külügyminiszter, aki, mint köztudomású, Svájcban nyaralt, holnap hazaérkezik és átveszi a külügyminisztérium vezetését.

Hol a boldogság mostanában? Zsidó kórház-sorsjegy akciójában!

— Szeptember 30-án előre kell igazítani az órákat Aradon. A minisztérium úgy határozott, hogy október elsejétől kezdve, ismét életbelépteti a keleteurópai időszámítást és az erre vonatkozó rendelet ma érkezett meg az aradmegyei prefekturára. A rendelet arra utasítja a hatóságokat, hogy szeptember 30-án október elsejére virradó éjjel 12 órakor egy órával igazítsák előre az órákat. A rendelet a vasuti forgalom megváltoztatásáról nem tesz említést.

Dinamittal robbantotta fel gyermekeit és önmagát egy éhező asszony

Életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba

Stuttgartból jelentik: Neuhausenben Lutz iparos 27 esztendőes felesége három gyermeke kíséretében kiment a közeli erdőbe, elhelyezkedtek egy bokorban és az asszony felrobbantott egy dinamitpatront. A közelben dolgozó favágók borzalmasan összetépett testtel, élet-

veszélyes sebekkel találták meg mind a négyüket. Az asszony, aki eszméletlenül volt, elmondotta, hogy borzalmas tettet nyomora miatt követte el. Az egész család már napok óta éhezett. A négy életveszélyesen sérültet kórházba szállították.

Versenyt lángol Morenival a tizenkét napja kigyulladt Baku melletti szonda

Ezzel szemben Ujzelandban napi négyezer gallon kapacitású, új olajforrás tört ki a földből

Teheránból jelentik: Egyik nagy bakui petroleumforrás tizenkét napja lángol. A lángtenger nappali világosságot áraszt a környékre. Eddig három halott, számos súlyos és könnyű sebesültje van a tűznek. Naponta 800 tonna petroleum pusztul el. Az oltási kísérletek eddig

semmiféle eredményre nem vezettek.

Ujzelandból jelentik: Ujplymouth mellett hatalmas petroleumforrás tört ki. A petroleumforrás naponta négyezer gallon olajat dob ki magából.

— MUNKANÉLKÜLI GYILKOS ÁLLÁST

KERES. A német szélső jobboldal hivatalos lapjában, a Völkischer Beobachter-ban, nemrég a következő hirdetés jelent meg: „Politikai gyilkos a Young-szolgálat és a kötelezettséget teljesítő politika következtében munkanélkülivé vált. Nemzeti szellemű családnál elhelyezkedést keres. Sokoldalú előképzettség. Vezető igazolvány.” Amilyen kitűnő volt ez a hirdetés, olyan kitűnő lett a következménye. A politikai gyilkos csakugyan gazdára talált. G. gróf generális alkalmazta lakójának. Nemsokára kiderült, hogy a lakáj soha nem gyilkolt meg senkit és csak egy szegény munkanélküli, aki közönséges eszközökkel nem tudott állást szerezni. A tábornok számára ez felmondási ok volt. Kidobta a lakajt és családja miatt fel is jelentette. A gróf panaszában előadta, hogy a lakáj politikai gyilkosnak adta ki magát és így sikerült beburakodnia a tábornok házába. A törvényszék felmentette a lakajt és most ő perelte be a tábornokot hátralékos fizetéséért.

— A kormány felkészült a péksztrájkra. Bucurestiből jelentik: Radeanu földművelésügyi államtitkár ma hosszasan nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy a kormány minden előkészületeit megtett egy esetleges péksztrájk esetére. A kormány vállalja, hogy sztrájk esetén a fogyasztókat ellátja kenyérrel.

— Megérkeztek a nyugdíjfizetési lajstromok Aradra. Az aradi Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűjteménye ezúton értesíti a CFR, központi pénztáránál fizetett nyugdíjasokat, hogy távirati sürgetésünkre a nyugdíjfizetési lajstromok megérkeztek és a nyugdíjkiutalások a következő sorrendben eszközölhetők: P. hó 14 és 15-én, pénteken és szombaton a volt MÁV és CFR f. hó 17. és 18-án, hétfőn és kedden pedig a volt ACSEV. nyugdíjasok mindennap délelőtt 9–12 és délután 5–7-ig. Egyben közöljük, hogy f. hó 15-én este 7 órakor az egyesületi helyiségben: Str. Consistoriului 50. választmányi ülést tartunk, melyre a választmányi tagok megjelenését kérjük.

— Október tizedikén szerelnék le az önkéntesek. Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztérium rendelete szerint, az önkéntesek október tizedikén leszerelnék. Akik később vonultak be — leszolgálják a közhatalmat. A tisztviselők október tizedikén kezdődnek. Azoknak a tisztjelölteknek, akiknek nem sikerül a vizsga — az új törvény értelmében, — abban a rangban szerelnék le, amilyen a vizsga időpontjában elérték.

— Külön miniszteri engedély kell a tanféléti gyűlésekre. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium ma rendeletet bocsátott ki, amelyben közli a felkészítőkkel és tanulókkal, hogy ezentúl nem tarthatnak tanféléti gyűléseket, ha ahhoz nem kérnek előzőleg engedélyt a közoktatásügyi minisztériumtól. Az újonnan kiadott rendelet értelmében, már a szeptember elsejére hirdetett tanítókongresszus sem tartható meg, mivel a tanítók elmulasztották megkérni a közoktatásügyi miniszter hozzájárulását.

Háromszázezer lej

elsikkasztása miatt letartóztatlak egy kolozsvári tisztviselőt

Kolozsvárról jelentik: A napokban a kolozsvári erdőgazgatóságon nagyarányú sikkasztásnak jöttek nyomára. Trifan Margareta tisztviselő, aki az erdőgazgatóság pénztáránál teljesít szolgálatot, 300 ezer lej sikkasztott.

A bűnös tisztviselő úgy követte el a visszaéléseit, hogy a számlákat és a pénzügyigazgatóságtól érkező utalványokat meghamisította és a kód összeg közötti differenciát zsebre vágta. A visszaéléseket több hónapok óta folytatta, amíg az ügyet felfedezték. A megvádolt tisztviselőt átadták az ügyészségnek. A vizsgálat az ügyben folyik.

— Lindberghék kényszerleszállást végeztek Alaszkában. Londonból jelentik: Lindbergh és felesége az alaszka Port Barrowból Nome felé startoltak, de Nome előtt nyolc kilométernyire, a sűrű, áthatatlan köd miatt, leszállásra kényszerültek. Újukat szerdán akarják folytatni a Behring-tengeren át, Kelet-sibéria felé.

— Az aradi református lelkész-kongresszus rendezőségének akciója. Az aradi református lelkész-kongresszus rendező-bizottsága lázasan készülődik a nagyszámúban ideérkező vendégek fogadására és a tervbe vett műsoros estén és vacsorán azok szórakoztatására. A jelentkezettek száma már a százat is meghaladja és így ezen országos jellegű gyűlés impozáns is lesz. A rendező-bizottság elszállásolást kérő egyes lelkészek elhelyezéséről máris gondoskodott. Miután azonban az elszállásolást igénylők még teljesen ellátva nincsenek, a rendező-bizottság ezúton kéri azokat az aradi magyar családokat, amelyek a lelkészek közül egyeseket vendégül látni hajlandók, hogy azt a körülményt a Magyar Párt iradjában, a hivatalos órák alatt bejelenteni szíveskedjenek.

— A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és lányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikaon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Vasuti jegycsaló Aradon. Ma előállították az aradi rendőrségre Deme Imre 36 éves, csermői kovácsmestert, aki a csermői Holländer-pusztán lakik és, aki hétszáz lej erejéig becsapta Tarkó István csermői lakost. Deme Imre ugyanis hétszáz lejt kért el Tarkótól, azaz, hogy megváltja vasuti jegyét. A pénzzel azonban eltűnt és csak ma sikerült a rendőrségnek elfognia. Deme Imrét átszállítják az ügyészségre.

Nagy tűz Ujpanáton

Elégett a község szalma-készlete — A kár több, mint ötvenezer lejt

Ma délelőtt egy órakor Ujpanát községéből telefonon értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy cséplés közben a mezőn tűz támadt és kérték, hogy az aradi tűzoltóságtól azonnal nagyobb szerelvény menjen ki a községbe, a tűz eloltására. A telefonértesítés vétele után, Mihajlovits és Chera tűzoltóparancsnokok vezetésével, öt kocsiból álló szerelvény indult el Ujpanát község felé. Az aradi tűzoltók megérkezésekor a tűz már javában dúhögött és a mezőn lévő, mintegy 120 kazal szalma nagy lánggal égett. A tűzoltóság azonnal hozzáfogott a tűz lokalizálásához, ez azonban ekkorra már annyira elharapódzott, hogy a 120 kazal szalma megmentése teljesen lehetetlen volt. A tűzoltóságnak nagy nehézségek árán sikerült csak a helyszínen lévő öt cséplőgépet biztonságba helyezni és így azoknak semmi bajuk sem történt. A tüzet délután öt órára tudták csak lokalizálni. A bevezetett tűzvizsgálat eddig még nem tudta pontosan megállapítani a tűz keletkezésének okát, de az valószínűleg az egyik cséplőgéből kipattanó szikrától támadt. Nincs kizárva azonban az sem, hogy a tüzet egy eldobott cigarette idézte elő. A tűz által több, mint száz gazdának a szalmája hamvadt el és a kár meghaladja az ötvenezer lejt. Az ügyben most erőteljes vizsgálat indult meg annak pontos megállapítására, hogy a tüzet mi idézte elő.

— Halálos szerencsétlenség Nürnberg mellett. Nürnbergből jelentik: Egy közeli országútrészen egy autó egy fának szaladt és az árokba borult. Az utasok közül kettő nyomban meghalt. A másik három utas súlyosan megsérült és közöttük a legkönnyebb sérülése van Leuchtnak. Németország birkózó bajnokának, aki olimpiai bajnok.

— Verekezés egy aradi kávéházban. Tegnap éjjel kínos incidens játszódott le a Városi kávéházban. Éjjel körül Székely István artista-ügynök, üzleti ügyből kifolyólag összeszólalkozott testvérével, Székely Andorral. A veszekedésből verekezés lett, amelybe belcavarkozott Székely István felesége is, aki több helyen összekarmolta ellenfelet, Székely Andort. A verekedőket a pincérek választották szét és távolították el a kávéházból, akik a vitát azonban az utcán is folytatták. A verekezésnek a rendőr megjelenése vetett véget, aki jelentést tett az éjjeli csendháborításról a rendőrkvesztúrán.

— Pusztít a „vörös kakas”. Tapolcáról jelentik: Puta községben tegnap nagy tűz volt, amely rohamosan pusztította el a házakat. Sok ház, közöttük 14 gazdasági épület, rengeteg szalma és takarmány veszett oda. Ma reggel Rózsaszeg községben ismétlődött meg hasonló tűz. A tűzvészek okát eddig nem sikerült megállapítani.

— Hamiskártyások garázdálkodnak újra Arad—Temesvár között. Az aradi, valamint a temesvári állomási rendőrséghez több ízben érkezett feljelentés, hogy az Arad—Temesvár között közlekedő személyvonatoknál az utazóközönséget a „Hol a piros, itt a piros!” elnevezésű sipisták játékkal fosztják ki. A rendőrségnek sikerült is egy párszor ártalmatlanná tenni a hamiskártyásokat, akik az utazóközönséget fosztogatták, azonban most már annyira merészek, hogy nemcsak a III. osztályon utazó közönség körében próbálják a játékba belevinni áldozataikat, hanem már a második osztályon is folytatják hazameik. A vonatkísérő személyzet azzal utasítja el a hozzájuk forduló és paraszkodó utazóközönséget, hogy a háziorvóját meggyógyítására csak a rendőrségnek van joga, a vonalon pedig detektív nem utazik és így a vasút az ügyben semmit sem tehet.

— A sikasztó és csaló Kolozsvári bankdirektor Oroszországba szökött. Bucurestiből jelentik: Tegnap lapunkban megírtuk, hogy Lőrinczy Mózes, a kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet igazgatója, hat millió lejes családok elkövetése után megszökött. A bucuresti lapok értesülése szerint, Lőrinczy a Dnyeszternél átlépte a határt. A folyó román partján megtalálták Lőrinczy kabátját, amelynek zsebében iratok voltak és ezekből kétségtelenül megállapítható, hogy a sikasztó bankigazgató volt a szökés.

Nemzetiség szerint fizeti az egykori kormányzóság hitelezőit a temesvári tartományi igazgatóság

Hitelezők százai szeretnék járandóságukat megkapni — Egy temesvári butorgyár közel egy millió lejt sítatja

Temesvárról jelentik: A temesvári tartományi igazgatóság épülete előtt napok óta szokatlan élénkség uralkodik. Az emberek százai állanak naphosszat a palota bejárata előtt és hevesen tárgyalnak. Ezek az emberek a direktorátus hitelezői, akik most azért látogatnak el a kormányzósági palotába, hogy követeléseiket megkapják.

Amint ismeretes, a direktorátust a Iorga-kormány megszüntette és ennek helyét a közgazgatási kerületi felügyelőség vette át. A hitelezők abban a hiszemben voltak, hogy a direktorátus adósságát a felügyelőség fogja kifizetni, de a kerületi felügyelőség kategorikusan kijelentette, hogy a kormányzóság adósságaiért nem vállalja a felelősséget.

A hitelezők között író- és papírszerkesztők, kárpitosok, irógépkereskedők és szabafestők is vannak. Egy temesvári butorgyár, amely a kormányzóság épületében lévő kisteremből valóságos kis-parlamentet csinált, közel egy millió lejt sítatja, melyet már harmadik éve ígérnek, hogy kifizetik.

A volt kormányzóság ilyenképpen közel két millió lejjel tartozik, de jellemző, hogy csak a kisebb iparosoknak és kereskedőknek, mert például a Cartea Romaneasca és a Globul megkapták a követelésüket. A kerületi felügyelőség a közeli napokban összehívja a hitelezőket, hogy azok még valamennyi haladékos adianak.

Egy hónapig bolyongott négy gyermek a Fekete-tengeren

Rozoga csónakban indultak kalandos útjukra — Ehezve, lerongyolódva, alétlan vetette őket partra a tenger

Constantából jelentik: Különös és nem mindennapi tengeri kalandban volt része négy Doua-Mai-i községbeli parasztyermeknek, akik csaknem teljes egy hónapig hanykolódtak egy halászbárkán a Fekete-tengeren. Az érdekes esetről tudósítók a következőket jelenti:

Az elmúlt hónap 12-én Ignat György, Marđara Campana, Matei Grigore és egy negyedik fiú, akinek nevét nem tudják, valamennyien 14-16 éves fiatal parasztyerek elhatározták, hogy a tengeren átmennek egy más országba s ott majd munka után néznek. Mindjárt másnap elloptak egy halászbárkát, amely Danaila Matei és Petre Matei Jurilica községbeli halászok tulajdonát képezik, akik pár napja Doua-Mai község határában halásztak. A négy parasztyerek, miután beszerették a szükséges élelmet és felrakták a bárkára, éjjel megszöktek hazulról és a meglehetősen gyenge alkotmányon kimentek a nyílt tengerre. Két napi tengeri út után a kalandvágyó gyermekek váratlanul rendkívül heves viharba kerültek és minden pillanatban azzal kellett számolniuk, hogy a vadul csap-

kodó hullámok elsüllyeszthetik a dióhéjszerű bárkát, mely tedjesen a vihar játékszerévé vált.

Közben a gyermekek szülei az eltűnéseket bejelentették a csendőrségnek, amely erőteljes vizsgálatot indított, ez azonban mind a mai napig nem vezetett eredményre. A mai papon azután a constantai megyei prefektúra egy táviratot kapott Pessi burgasi román konzultól, amelyben a konzul értesíti a prefekturát, hogy egy bárka négy parasztyermekkel a sovopolei bolgár kikötőbe érkezett, akikről megállapították, hogy a Constanta melletti Doua-Mai községből megszökött gyermekek. A konzul még közölte, hogy a gyermekek teljes egy hónapig hanykolódtak a legnagyobb megpróbáltatások között a tengeren, míg végre most véletlenül a szél a bolgár kikötőbe sodorta őket. A kalandvágyó ifjak teljesen alétlan, lerongyolódott ruhával, éhesen és betegesen érkeztek meg a kikötőbe, ahol azonnal orvosi ápolás alá vették őket. A holnapi napon a legelső hajóval már vissza is küldik őket Constantába. A gyermekek megtalálásáról a prefektúra azonnal értesítette a szülőket.

— Magyar hegedűművész keletázsiai sikere. Párisból jelentik: Szigethy József, a világhírű magyar hegedűművész, keletázsiai uton van és Japánban, ugymint Tokióban, Kiotóban és Jokohamában tartott nagyszerű hangversenyt. Innen Kinába ment, ahol Pekingben, Tiencinben és Sanghaiban lépett fel, majd Indokínába utazott. Délázsiaiában még 15 hangversenye készül tartani.

— Holttestek a Marosban. Mikelaka közelében ma a Marosból egy férfihullát fogtak ki, amelyről a rendőrség később megállapította, hogy Stanci Antal 41 éves munkással azonos, aki a Hartmann és Fia-cégnél volt alkalmazásban. Stanci Antal e hó kilencedikén, Glozovácson fürdött a Marosban, az ár azonban magával ragadta és a szerencsétlen munkás a folyó áldozata lett. Holttestét kiszállították a temető halottasházába. — A Marosból ma egyébként egy másik holttestet is kifogtak, amelyről megállapítást nyert, hogy Dema Miklós 29 éves sintértelepi szolgálva azonos, aki a napokban a szabad Marosban fürdött, ahol örvénybe került és megfulladt.

— Három ember bennégett egy szénapadlason. Berlinből jelentik: Neukoettika községben, ahol a közelmúlt napokban borzalmas tűzvész pusztított, ismét nagyarányú tűz volt. A tűz egy gazda szénapadlason keletkezett, ahol a gazda négy fia aludt. Három fiatalember bennégett a padlason, egynek sikerült csupán megmenekülnie.

— A Central-mozi elővételi pénztára mártól kezdve délelőtt 11-12 óráig újra a mozilátogató közönség rendelkezésére áll.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Szélesszű Egyesületének hivatalos közleménye. Kérjük Juhász János volt ACSEV főkalauzt, hogy sürgősen jelenkezzen iradánkban. Az elnökség

Két magyar repülő felkutatja a lybiai sivatagot

Zichy Nándor gróf és Almásy főhadnagy vakmerő terve.

Budapestről jelentik: A lybiai sivatag már évezredek óta foglalkoztatta a kalandvágyó fiatalembereket fantáziáját, de foglalkoztatta a komoly tudományos expedíciókat is, melyek már számtalan ízben keresték fel a lybiai sivatagot az a céllal, hogy ott azt a két oázist felidezzék, melyeken valaha az a két gazdag város épült, melyekről már Ptolemeus is említést tesz.

Évezredek óta hiába indult száz és száz expedíció a lybiai sivatagba, a két ókori város felkutatására. Almásy főhadnagy, aki mint pilóta is előnyösen ismert, most Zichy Nándor gróf ismert magyar pilótával együtt a lybiai sivatagba akar repülni, ahol alapos előtanulmányozások után és régebben ott járt expedíciók tapasztalatainak nyomán meg akarja találni Ptolemeus két ókori városát. Almásy főhadnagy és Zichy Nándor gróf tegnap érkeztek Londonból Mátyásföldre. Londonban készítették azt a gépet, mellyel ma indulnak Mátyásföldről a lybiai sivatag felé.

Vádi Halta-ban találkoznak Malins angol kapitánnyal, aki autóexpedíciójával bázisát fogja képezni a repülők lybiai expedíciójának.

A két magyar repülő merész és tiszteletreméltó terve iránt a tudományos világban általános a szimpátia.

— A kenesi Kenessey Josephine leányintézet a szülők óhajára, az egészséges felvesző gróf Andrássy-palotába, Budapest, IV. Egyetem-tér 5. szám alá (Károlyi-park közelében) költözködött.

Egy fiatal leányt kettészelt a vonat

Öngyilkosságot követett el egy galaci uricsalád gyermeke.

Galaiből jelentik: Nagy felfűlést keltett öngyilkosság történet ma délelőtt a galati pályaudvar közelében. Egy 19 évesnek látszó fiatal leány az 57-es kilométer közel a Bucuresti felé haladó gyorsvonalat elé vetette magát, amelynek mozdonyával kettészelte a szerencsétlen öngyilkost. A mozdonyvezető, aki rögtön észrevette a szerencsétlenséget, a legnagyobb erőfeszítés árán nem tudta a vonatot megállítani, mivel hogy annak hátul is volt egy mozdony.

A borzalmas öngyilkosságot több, éppen arra elhaladó vasúti tisztviselő is látta, akik azonnal értesítették a hatóságokat, ahonnan egy rendőrhízzal szálított ki a helyszínre. A bűntudás a holttest ruháinak zsebeiben megtalálta a szerencsétlen leány arcképét, valamint személyazonossági igazolványát, melyből megállapították, hogy Dorina Briu-nek hívják és az egyik galati uricsaládának a gyermeke. A holttestet a hatóságok infézkedésére a halottsházba szállították. A bevezetett vizsgálat ezideig még nem tudta megállapítani a megrendítő öngyilkosság okait. Az eset az egész városban nagy megdöbbenést keltett.

Naponként 600 lejért

öriztetik a közkórházban a rendőrséggel az aradi ügyészség Pocol Zsófia kisjénői szülésznőt

„Drágája a „mulatságot” a súlyos vád alatt álló szülésznő.

Néhány héttel ezelőtt az aradi ügyészség rendeletére letartóztatásba helyezték Pocol Zsófia kisjénői szülésznőt, aki ellen az a vád merült fel, hogy tiltott műtétet hajtott végre, amelynek következtében a fiau egyik legvagyonosabb gazdájának leánya meg is halt.

A szülésznő súlyos szervi betegségben szenved s ezért huzamosabb ideig nem is lehetett becsúsztatni az ügyészség fogházába, majd később, midőn egészségi állapota megengedte és a fogházba behozták, itt újból beteg lett. A fogház igazgatóságának rendelkezése az aradi közkórházba szállították be, azonban mint letartóztatásban levő fogoly mellé külön rendőrszemet delegáltak. Ezzel kapcsolatban a szülésznő ügyvédje, dr. Lőrinczi Gyula ma beadványt intézett az aradi ügyészséghez, amelyben kérte, hogy Pocol Zsófia kórházi őriztetése az állam terhére történjék, mert a rendőrkészlet a nappali órák után husz, míg az éjszakai órák után negyven lej őriztetési költséget számít fel, ami naponként közel hatszáz lej kiadást jelent. Az előterjesztés alapján az ügyészség a rendőrkészlettel egyetértőleg dönt a kérelem ügyében.

Megvadult lovak garázdálkodása Lippán

A megbokrosodott állatok elgázolták Kugel Istvánt

Lippai tudósítónk jelenti: Tegnap délelőtt borzalmas látványnak voltak szemtanúi a lippai Fő-ucca járókelői. Ugyanis a délelőtti órákban, a Maticza-féle vendéglő udvarán az egyik vidéki gazdának ott álló lovai valamitől megijedtek és a nyitott kapun kivágtattak a Fő-uccára, ahol az uttesten éppen keresztülhaladó Kugel Istvánt elütötték.

A sarkon posztoló rendőr és a játékelők azonnal a szerencsétlenség színhelyére siettek, azonban nem tudták megakadályozni a megbokrosodott lovak továbbrohanását, amelyek végigszáguldva a Fő-uccán, a görög kelt. templom téren lévő piacon is nagy rombolást vittek véghez, a piaci árusok portékái között. A megbokrosodott lovakat végül is több piaci árusnak sikerült megfékeznie és a lovakat, a kocsiával együtt a rendőrség udvarára vitték. Valamivel később felvitték a rendőrségre a tulajdonos parasztagdát is, akit Ghiuchici rendőrkormányzó hallgatott ki. Kugel Istvánt, aki szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett, a lippai közkórházban részesítették első tegélyben.

Nyomorban halt meg a török tengerész-tiszt, aki összelövésével fenyegette a montecarlo-i kaszinót

Csiny, amin egykor az egész világ nevetett és ami 40.000 frankjába került a játékbanknak —

Newyorkból jelentik: Tegnap szegényes körülmények között meghalt Hasszán Muri bey, a török császári hadsereg volt tengerész-tisztje, aki nevét husz évvel ezelőtt egy érdekes csinnnyel tette világszerte ismertté. Muri bey hajója Montecarlo előtt horgonyzott és a tengerésztiszt egy éjszaka motorcsónakon átmént a kaszinóba, ahol egy ültében 40.000 frankot vesztett. Muri bey szó nélkül távozott, másnap azonban egy katonát küldött a kaszinó igazgatóságához, hogyha azonnal nem kapja meg a 40.000 frankot, rommá löveti hajója

ágyúival a kaszinó épületét. Hogy üzenetének nagyobb súlyt kölcsönözzön, több lövést adott le a levegőbe.

A megrémült kaszinó-igazgatóság visszafizette ta 40.000 frankot, azonban, amikor Konsztantinápolyban értesültek a különös csinyról, a beyt hadbírótság elé állították és a hadbírák rangfokozására ítélték. A háboru alatt reaktíváltak, az összeomlás után pedig kivándorolt Amerikába, ahol most igen gyenge anyagi viszonyok között halt meg.

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton és vasárnap a csabai AK jónevű csapata játszik Aradon a Gloria, illetve az AAC ellen

Rövid szünet után szombaton és vasárnap ismét magyar csapat látogat el hozzánk. Ezúttal a békéscsabai atlétikai klub jó képességű csapata lesz városunk vendége. Az AAC és a Gloria vezetőségeinek nagy áldozatok árán sikerült lekötönni két napi vendégszereplésre a csabai atlétikai csapatát, amely, mint ismeretes, az itten járt és szenzációsan szerepelt Bohn SE után az ottani bajnokságban a második helyet foglalja el. A bajnokság tavaszi fordulójá-

ban pedig nem kisebb eredménnyel dicsekedhet, mint a Bohn SC felett aratott 1:0-ás győzelemmel. A csabai csapat szombati és vasárnapi mérkőzéseit elé máris nagy érdeklődéssel tekint Aradváros sportszerető közönsége. Szombatos a Gloria, míg vasárnap az AAC lesz a csabai csapat ellenfele. Ugy a Gloria, mint az AAC az összes leigazolás alatt álló játékosait szerepeltetni fogja és így minden remény megvan arra, hogy szép küzdelmeknek lehessünk szemtanúi.

Ujpesttel tárgyal szerződés céljából Weigl

Weigl Károly kiadatását kéri a magyar szövetség

Weigl Károly, a Gloria szélső csatára, mint azt az Aradi Közlöny annak idején megírta, Magyarországra ment, hogy ott valamelyik proficsapatnál találjon elhelyezkedést. Előbb a Hungária, majd később a Bocskai tréningjein lett kipróbálva, azonban szerződésére mindmáig nem került sor. Mint most értesülünk, az Ujpesttel áll Weigl szerződési tárgyalásokban és minden jel arra mutat, hogy Weigl szerződöttni akarja az Ujpest, mert most a magyar szövetség kiadatását kéri a román szövetségtől, nyilván leigazolása végett. Ha a román szövetség megtagadná kiadatását, akkor nem lesz más tennivalója, mint hogy Temesvárra megy, ahová amúgy is meghívást kapott a Kinizsitől. Amatőr alapon?

O Uj román 3000 méteres síkfutó-rekord. Bucurestiből jelentik: Vasárnap került lebonyolításra Bucurestiben a kerületi atlétikai verseny, amely alkalommal a 3000 méteres síkfutásban Ma nea bucuresti-i versenyző új országos rekordot állított fel. Az új rekord ideje 9 perc 29.8 másodperc.

Zsaroláson csípték rajta a kolozsvári zálogházi uzsora őshaju „purifikátorát”

A nyolcvanöt éves aggastyán nyolcszáz ezer lej akart keresni a kisemberek nyomorán — A közéleti harcosról lehullott a lepel

Kolozsvárról jelentik: Megemlékeztünk arról az akcióról, amelyet a kolozsvári zálogházak ellen indítottak és amelynek főcélja az volt, hogy a zálogházi kamatokat leszállítsák és általában megtörjék azt a terrort, amellyel a zálogházak a tömegek helyzetét kíméletlenül kihasználták.

Tegnap délelőtt azután váratlan fordulat állott be a „purifikációs” mozgalomban. Iliescu zálogháztulajdonosnát megjelent Hatos Flórián nyolcvanöt éves volt városi tisztviselő, aki ennek az akciónak az élén állott és értesére adta Iliescunak, hogy ő nyolcszáz ezer lej ellenében le tudná szerelni a zálogházak ellen folyó kampányt. Iliescu lát-

szólag belement az ajánlatba és azt válaszolta, hogy rendben van, de jelenleg nincsen nála pénz. Arra kérte Hatos Flóriánt, jöjjen el másnap és akkor ki fog neki fizetni készpénzben háromszáz ezer lej, ötszáz ezer lejről pedig váltót fog adni. Iliescu időközben értesítette az ügyészséget és a rendőrséget, amelynek egy-egy embere ma délelőtt a megbeszélte időben elhújt Iliescu zálogházában. Abban a pillanatban, amikor Hatos a pénzért jelentkezett, a hatóság emberei előjöttek rejtékhelyükből és az aggastyánt letartóztatták.

Hatos Flórián így bukott le a purifikáció piedesztáljáról a börtönbe.

Allandó lengéseket végeznek a nagy felhőkarcolók

Feltalálták a felhőkarcoló-seizmográfot — C. Coyle newyorki mérnök oszcillátora pontosan kimutatja a toronyépületek kilengését — Masszívabb felhőkarcolókat épít Amerika

New Yorkból jelentik: A felhőkarcolók és toronyépítkezések városában az utóbbi időben egyre gyakrabban merülnek fel komoly építészeti problémák, amelyek évről-évre jobban foglalkoztatják az új világ mérnökeit és építőmestereit. A legfontosabb építészeti problémát a felhőkarcolók „kilengése” vetette fel, amely különösen az utóbbi időben vált általánossá Newyorkban és Chicagóban és mely egyre kellemetlenebb módon válik érezhetővé a felhőkarcolókban elhelyezett irodákban, áruházakban és más üzemek berendezkedéseiben. A 40—50 emeletes házak manapság már nem tartoznak a ritkaságok közé Newyorkban és voltaképpen senki sem lep meg az a körülmény, hogy egy-egy felhőkarcolónak a szó szoros értelmében a felhőbe nyúló harmincötödik vagy negyvenedik emeletén jóformán állandó rezgés tapasztalható, amely a roppant épületkolosszusok permanens kilengéseinek bizonyítéka. Ez a helyzet azután újfajta betegségeket termelt ki Amerikában. Vannak hivatalnokok, akik sehogy sem szokják meg a hajó mozgásához hasonló kilengéseket, különösen zavaró pedig az, hogy a felhőkarcolók legfelső emeletein állandó mozgásban vannak a lámpák és világítótestek is.

Magától értetődik, hogy a toronyépítkezések alkalmával már jóelőre számításnak 200, sőt a helyenként 250 méter magasságot is elérő építmények kilengésére. A világhírű Chrysler Building, az Empire State Building, továbbá a legújabb keletű Manhattan Company Building — amelynek magassága megközelíti az Eiffel-torony méreteit — alapépítménye oly módon van megtervezve, hogy a legfelső emeleteken átlag 60 centiméteres kilengések mutatkoznak.

Az utóbbi épületnél még számításba kell venni a légnyomást is, illetve azt a hallatlan ellentétet, amelyet a gigantikus felhőkarcoló a levegőáramlatokkal és szélviharokkal szemben kifejt. Az Empire State Building minden egyes négyzetméternyi területére, átlagos számítás szerint, nem kevesebb, mint két tonna erejű légáramlatnak állhat ellent.

Eddig úgy látszott, mintha a newyorki toronyépítkezések szerencsésen eljutottak volna a legmagasabb határig, amelyen innen a levegőáramlatok nem veszélyeztethetik az építmények épségét. Most azonban, amikor a legutóbbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a felhőkarcoló kilengése teljesen egyéni és építkezések szerint változik, megfontolandó volt a körülmény, vajon ilyen módon folytathatják-e veszélytelenül a még magasabb, tehát 300, sőt 400 méteres tornyok építését. Minden jel arra vall, hogy ezt a kérdést sikerült meg-

oldania egy D. C. Coyle nevű mérnöknek, aki saját találmányu, rendkívül elmes szerkezetű gépjének segítségével pontosan meg tudja állapítani az egyes felhőkarcolók oszcillációnak nevezett kilengését. Coyle mérnök műszere a szeizmográfhoz hasonló, amennyiben az óraműre járó szerkezet vibrációs tűje, amely egyensúlyozó készülékkel áll összefüggésben, a földrengést jelző készülékek mintájára pontosan lerögzíti az egyes toronyépületek kilengési grafikonját.

Az eddigi kísérletek, amelyeket Coyle végzett újrendszerű oszcillátorával, meglepőek voltak. Pontosán kimutatta ugyanis a mérnök, hogy az ugynevezett „könnyű” építményű felhőkarcolók kilengési rezgésszáma percenként 40 oszcillációt eredményez, míg az ugynevezett „lassú” felhőkarcoló — ezek közé tartozik egyébként az utóbbi keletkezett toronyépítmények legnagyobb része is — percenként nem haladja meg a 8 kilengési számot.

A gondolatmenet tehát most az, hogy a jövőben még sokkal szilárdabb és az eddigieknél is ellentállóképesebb felhőkarcolókat építsenek Amerikában, amelyek kilengési száma emberi számítás szerint a minimumra csökken.

Kazinczy Ferenc halálának centennáriuma

Országos ünnepség lesz Érsemlyénben augusztus 23-án a nagy nyelvújító szobra előtt. — Felhívás Erdély magyarságához.

Nagyváradról jelentik: Kazinczy Ferenc halálának százéves évfordulóján augusztus 23-án, vasárnap a nagyváradi Szigligeti Társaság országos ünnepet rendez a magyar műpróza halhatatlan megalkotójának még fennálló szülőháza és a község piacán levő művészi értékű szobra előtt. Az ünnepségre küldöttségeiket bejelentették: a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság, Arany János Társaság Nagykőrös, Dugonics Társaság Szeged, Csokonay Kör Debrecen, Erdélyi Irodalmi Társaság Kolozsvár, Kölcsey Egyesület Arad, Arany Emlék Egyesület Nagyszalonta,

Elragadtatással beszélnek Endresről és Magyarról a new-york—konstantinápolyi távrepülés hősei

Gyors interjú Konstantinápoly legelőkelőbb szállodájában a levegő világhírű magyar bajnokairól — „Mi tudjuk csak igazán méltányolni Endreszék teljesítményét...”

Konstantinápolyból jelentik: Pera, az európai városrész másról sem beszél most, mint John L. Polando és Russel Boardman, a két óceánrepülő világrekordot jelentő teljesítményről: New-York és Konstantinápoly között leszállás nélkül tették meg az utat, alig pár nappal a Justice for Hungary bravúrja után. A török újságok első oldalán óriási fotoripartok számolnak be a repülők minden lépéséről.

A »Pera Palace«-ban Konstantinápoly legszebb szállodája. A hall szőnyegei vagyont érnek. Európa a keleti lármában és arisztokratikus fölény az ucca színes, változatos emberei fölött. Ebben a szállóban, amely közvetlenül az amerikai követség mellett fekszik, vannak a repülők.

Sajnálom, monsieur, — mondja az udvarias portás — de az urak az imént jöttek meg Yalovából, Kemal pasa elnök urtól és nagyon fáradtak.

Megkérjük, telefonáljon fel és mondja be ezt a nevet: Justice for Hungary. Félóra múlva visszajövünk. De a portás azonnal felhívja a pilóták lakosztályát és mi alig megyünk pár lépést a Vojvoda-dzsaddezin, már utánunk kiabál:

— Monsieur! Tessék idefáradni! A repülők azonnal rendelkezésére állanak!

Hajlongva vezet át a hallon a liftig. Ime, a Justice for Hungary hatása.

John L. Polando. Olasz apa, amerikai anyja gyermeke. Russel Boardman. Tiszta ti-

Kölcsey Egyesület Nagykároly, Helikon Marosvéc, Unitárius Irodalmi Társaság Kolozsvár. Több magyarországi, szlovéniai és erdélyi irodalmi társaság, valamint a román Tudományos Akadémia és a meghívott román irodalmi egyesületek még nem érkeztek meg, azonban bizonyára azok sem fognak elmaradni.

Az ünnepség műsora a következő: Dél előtt 10 órakor istentiszteletet tart a református templomban ünnepi beszéddel Szathmáry Károly ottani lelkész. A templom előtt álló Kazinczy-szobornál az érsemlyéni dalárda éneke után megnyitó beszédet mond a Szigligeti Társaság nevében Perédi György alelnök, főtákar. Ünnepi ódát szaval az érsemlyéni Leánykör egyik tagja. Emlékbeszédet mond Tabéry Géza, a Szigligeti Társaság társelnöke. Ezután az irodalmi társaságok kiküldöttei helyezik el koszorúikat beszéd kíséretében a szobor talapzatára, valamint a környék falvai teszik le kegyeletük virágait. A koszorúkat és szalagokat a református templomban fogják örök időkre megőrizni. Az aradi Kölcsey Egyesület koszorúját Szöllősi István főtákar fogja elhelyezni. Az ünnepség résztvevői ezután Kazinczy több évszázados szülőházához, az ősi Bossányi kuriának még álló, de az ősszel lebontásra kerülő falaihoz vonulnak, ahol az M. T. Akadémia régi emléktáblája előtt Marót Sándor, a Szigligeti Társaság társelnöke koszorúzza meg beszéd kíséretében a szent falakat és a megjelentek is elhelyezik virágaikat. Az ünnepséget az érsemlyéni dalárda éneke zárja be, amely után közös ebéd lesz.

Az ünnepséget rendező Szigligeti Társaság külön meghívóval kizáróan csak a tudományos akadémiákat és irodalmi társaságokat hívta meg és most csak ezután hívja meg az egész magyarságot és mindenkit, aki részt akar venni a magyarságnak ezen kegyeletos nemzetirodalmi ünnepén.

A magyar műpróza halhatatlan megteremtőjének emlékünnepén ott kell hogy legyen az egész magyarság és annak minden képviselője. 1759 október 27-én született Kazinczy Ferenc Érsemlyénben, nagybátyjának házában, Regmecen, Zemplén-megyében halt meg 71 éves korában országos kolerában, hamvai is ott nyugszanak. Szülőfalujában Érsemlyénben áll egyetlen szobra, melyet Fráter Lőránd állíttatott szülőfaluja halhatatlan szülöttének emlékére, ahol most kegyelettel zárandokolva jelenik meg az egész magyar nemzet, magasztos ünneppé emelve halálának évszázados évfordulóját.

Nagystilű szélhámost fogott a pécskai csendőrség

Háromszázötvenezer lejt sikasztott Bucurestiben és egyéb bünök is terhelik lelkét.

Temesvárról jelentik: A temesvári államrendőrséghez a napokban érdekes telefonjelenés érkezett a nagyváradi rendőrkveszturától. A váradi rendőrség felhívta a temesvári rendőrség figyelmét arra, hogy e hónap 6-án Bucurestiben az egyik előkelő cég lakalmazottja Gherase Gheorghe 350 ezer lejt sikasztott és megszökött a fővárosból.

A temesvári rendőrség a váradi telefonjelenés átvétele után nyomozni kezdett Gherase után, azonban csak annyit tudott megállapítani, hogy Gherase valóban járt Temesváron, a rendőrség közegeli figyelmesek is lettek rá, ekkor azonban még nem érkezett meg a váradi rendőrség telefon-értesítése. Gherase tehát Temesvárt is elhagyta. A temesvári rendőrséghez tegnap azután értesítés érkezett, amely szerint Gheraset Pécskán a csendőrség elfogta. A rendőrség értesülése szerint Gheraset Temesvárra viszik a csendőrbírószághoz, ahol megkezdik kihallgatását. Állítólag Gherase kihallgatásával kapcsolatban nem mindennapi részletek derülhetnek ki, miután a szökevény lelkiismeretét a bucuresti-i sikasztáson kívül állítólag egyéb bünök is terhelik.

pus, a beszéde és modora is amerikaiasabb. — Oh, uram ön Budapestről jött... mi kérdezzünk öntől dolgokat... Mit csinál Endresz György?

Russel Boardman: — Jól ismerem őt és a gépét is. Mi, akik ezt a new-york—sztambuli utat megtettük, csak mi tudjuk igazán méltányolni Endresz György és Magyar Sándor teljesítményét.

— Tudomásunk van a benzintank hibájáról is. Véleményem szerint a Justice for Hungary is meg tudta volna tenni a mi távunkat. Pompás kis gép. Endresz pilótaképességeiről a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznom, éppen úgy Magyar navigátori működéséről. Figyelemmel kísértük a Justice for Hungary dolgait, a gép megcsinálását, az utat és sok következtetést vonhatunk le az előző óceánrepülőkről!

Bombamerénylet egy olasz konzulátus ellen

Demonstráció volt a merénylet oka.

Pittsburgból jelentik: Az itteni olasz konzulátus ellen ma merényletet követtek el. Az épület előtt bomba robbant, amely a homlokzatot megsértette. Ugy hiszik, hogy a merénylet a fascizmus elleni demonstrációképpen történt.

Amikor Arad környékén kipusztulás fenyegette a nyulakat...

Emlékezés Bittó Károlyról, Arad egykori „arsz-lán”-járól.

Bittó Károlyról akarok most valami tréfás, derűkeltő dolgot megírni, arról a Bittó Károlyról, akiről manapság bizony már csak kevesen tudnak: a letűnt idők Aradjából ideszakadt magam korabeliek mesélnék csak róla vidám történeteket. Ezeket a meséket még a mostani komoly, borús időkben is szívből lehet kacagni.

Bittó Károly fiatal korában — hej bé rég volt az — híres táncos, kótillon-rendező, no meg elszánt udvarló is volt, aki, ilyen sokoldalú tehetsége lévén, megszáditott a siker s természetesen nagyon hű volt sokoldalúságára, sikereire. Meg volt győződve arról, hogy ő mindenhez ért, bármiről folyt a csevegés, közszólt, mindent jobban tudott mint más, s bármilyen történet legyen, ő természetesen látta, szemtanúja volt a dolognak. Egy ilyen embert persze könnyű volt megtréfálni.

Bittó Károly agglegény maradt, bár sokat foglalkozott a nőüléssel, de olyan szerencsétlen volt, hogy — mindig kőszart kapott. Fejébe vette hát, hogy csalódott a nőkben s belépett a „Viglegények Egyesületébe”, amely abban az időben a kaszinóban székel. T a b a j d y Károly volt a diszelnöke ennek a diszes asztaltársaságnak, D a n i c h Kálmán az elnöke, Csiky Károly a vezérigazgató, Á r v a y Kálmán a köztáncos, A v a r f f y Gyula, K o r i s z á n s z k y Imre és R e i c h e r Károly a bíróság tagjai, J o a n e s z k u Lázár megyei főügyész, aki a Viglegény Egylet minden ülésén az asztal tetjén táncolta el a „kólót” az egyesület tagjainak mindenkori nagy épülésére, zajos tapsok kíséretében, a háznagy tisztet viselte. Végül H e t s János a toloncosztály főnöke volt. Az egyesület alapszabályát képezte, hogy nem volt szabad hazudni és még inkább tiltva volt — nőikkel foglalkozni, csak a zenének és bornak szentelték tagjai életüket s azt, aki hazudott, vagy asszonyokra-lányokra vetette a szemét, a bíróság elé állították.

Bittó Károly hát nagyon vigyázott magára, óvakodott az asszonyoktól és ennek dacára mégis a bíróság elé került. El is ítélték 25 üveg bor fizetésére s az ítélet a házi szabályok értelmében öt perc alatt jogerős lett. Bittó barátunk elkeseredésében annyit talált inni, hogy a Viglegény Egylet toloncosztályának elnöke, H e t s János kísérte haza a lakására. Ennek a toloncosztálynak ugyanis az volt a feladata, hogy az üléseken elázott tagtársakat hazakísérje.

Nem utolsó dolog volt az sem, amikor a kompánia egyik tagja egy ilyen kedélyes összejövettel közben arról panaszkodott, hogy a jövő évre fuccs a nyulpecsenyének. Mondani sem kell, hogy az egész társaság nagyon szerette a nyulat vadlára és meghökkenve néztek a beszélőre.

— Bizony, — folytatta emez —, ha a tél ilyen keményen kitart, nem eszünk több nyulpecsenyét. Bittó ekkor nagybölcse beleért, hogy ő hallotta, hogy a mezőn feltűnően sok megfagyott nyultojást találnak és ha idejében nem intézkednek a nyultojások elraktározásáról, jövőre egy fia nyulat sem vernek föl a határban.

Súlyos bejelentés volt ez. A társaság rögtön összeült és megtárgyalták a nyultojás elraktározásának módját. De a kivitelre már nem került sor, mert közben Bittó kisütötte, ha a tojást meleg helyre teszik, az idő előtt kikel. Erre azután lett nagy nevetés.

Tempora mutantur. A világégés elpusztította Aradról a Bittó Károlyokat. A tréfacsinálás kihalt a háborús, tépett idegzetű ember lelkéből.

Csiky Károly.

Közvagyon rongálásért eljárás indul a marosvásárhelyi toronyból haláltugró urileány ellen

Estében tizenöt cserepet vert le a bástyáról — Szelleme kísértének a torony alatt.

Marosvásárhelyről jelentik: Deutscher Paula, a marosvásárhelyi torony ablakából haláltugró nagyváradi urileány halála felett még ma sem tért napirendre a lakosság.

A vásárhelyi rendőrség részéről Muntean és Izvoareanu ajutor komiszárok, valamint Moldovan detektív szálltak ki, felmentek a toronyba, annak kivizsgálása végett, hogy mi kárt okozhatott az öngyilkos leány. Deutscher Paula ugyanis estében tizenöt cserepet vert le a bástyáról, ami tekintettel arra, hogy közel negyedévszázad óta van a bástyán és Romániában nem igen kapható, színes zománca miatt jelentékeny kárt okozott a városnak. Minden valószínűség szerint a cserepek leverése miatt közvagyon rongálás miatt eljárás indul polgári

uton a leány ellen és hagyatékából be fogják hajtani a körülbelül ötezer lej értékű kárösszeget. Ez jogilag lehetséges és valószínű azért is, mivel a városnak nincs alapja, amelyből ezt a kárt kifizesse.

Nagyon érdekes jelenség ütötte fel a fejét két nap óta Marosvásárhelyen. Ma már közbeszed tárgyat képezi az a képtelenség, hogy az öngyilkos leány szelleme pontban éjfélkor megjelenjen a toronyban, kihajol a toronyablakon s hangosat sikolt. Maga a feltevés a felvilágosított ember előtt abszurdum, azonban a naivabb néposztály között hitelt talál és tegnap este például számos egyszerűbb ember és asszony figyelte a tornyot, vajjon a halott leány szelleme mikor jelenik meg.

Az aradi törvényszék vádtanácsa

rágalomnak minősítette

a Went Manó ellen emelt vádakat

bíró előtt — Mi történt az aradi vasúti nyugdíjasok kollektív előterjesztésével? — Visszautasították az ügyészség letartóztatási indítványát

Az aradi ügyészség — mint az Aradi Közlöny jelentette — a tegnapi nap folyamán letartóztatási indítványt tett Went Manó, az aradi nyugdíjasok egyesületének vezetője ellen. Ludosan Miklós vizsgálóbíró kihallgatta a súlyosan megvádolt Went Manót, mivel azonban letartóztatására okot fennforogni nem látott, nem adott helyet az ügyészség előterjesztésének.

A vizsgálóbíró döntését az ügyészség meglebbezte és az ügy ma délelőtt került az aradi törvényszék vádtanácsa elé, amely előtt Went Manó okmányokkal bizonyította, hogy azt az összeget, amelynek elikkasztásával vádolták, az érdekelt nyugdíjasok 1929 december hatodikán tartott gyűlésükön hozott határozata értelmében visszakapták a nyugdíjgyűlés vezetőjétől. A visszafizetést eszközöző bizottság vezetője Suchy Gyula pénzügyigazgatósági főtitkár volt és ily módon megdőlt az a vád, mintha Went Manó a nyugdíjasok által összeadott összeget elikkasztotta volna.

A feljelentés többi adataira vonatkozólag, melyszerint Went Manó több nyugdíjas kérelmét nem adta be idejében a nyugdíjpénztárak központi igazgatóságához, a megvádolt igazgató hivatalos okmányokkal bizonyította, hogy a kollektív kérvényt 1929 november 28-án adta be a Boila-féle nyugdíjpénztárak központi igazgatóságának akkori vezetőjéhez. A kérvény tehát idejében került az illetékes hatóságok elé, azonban — mint az ez év júniusában leérkezett hivatalos átirat is igazolta — a központi nyugdíjpénztárnak nem állott módjában nyugdíjasokat ily nagy tömegben átvenni a Casa Muncii-tól s ezért a kérvényt, amely kollektíve foglalta magába az inkadrálást kérő aradi vasúti nyugdíjasok előterjesztését, ismét visszatette tárgyalás céljából a CFR vezérigazgatóságához.

Az aradi törvényszék vádtanácsa az elő-

terjesztett bizonyítékok alapján beigazoltának látta, hogy az ügyészséghez beadott feljelentések csupán rágalomnak minősíthetők s ezért helybenhagyta Ludosan Miklós vizsgálóbíró döntését és az ügyészség letartóztatási indítványát visszautasította.

Szívenlőtte magát egy főhadnagy a cernauti-táncosnő szobájában

Titokzatos motívumokat sejtnek a tragikus tett mögött

Cernautiból jelentik: Általános feltűnést keltő öngyilkosság történt ma délelőtt Cernautiban, melynek halálos áldozata Mosei Vazul főhadnagy, aki revolverével szíven lőtte magát és pár perc múlva meghalt. A 28 éves főhadnagy, aki Erdélyből származott, ma délelőtt felment egyik nőismerősenek, egy ot-tani bártáncosnő Central-szállóbeli lakására és ott töltötte a délelőttöt. A főhadnagyt ugyanis három napi szobafogságra ítélte felletes parancsnoksága és ezért valószínűleg, hogy az idő gyorsabban teljen és ne legyen unalmas: úgy gondolta, hogy ott fogja büntetését kitölteni.

Körülbelül 11 óra tájban a főhadnagy szolgálja egy levelet hozott, amelyet, miután a főhadnagy elolvast, rendkívül ideges lett és rövid szünet után kijelentette a táncosnőnek, hogy kénytelen lesz megölni magát. Ez azonban nem nagy jelentőséget tulajdonított a kijelentésnek és átment a másik szobába, ahol öltözködni kezdett. Pár perccel később teljesen váratlanul belépett a szobába a főhadnagy, egyik tisztársa és ekkor Mosei főhadnagy, akit ez a látogatás látszólag meglepett, hirtelen előkapta revolverét és azzal, még mielőtt társa megakadályozhatta volna, szívenlőtte magát.

Azonnal telefonáltak a mentőkért, mire azonban ezek megérkeztek, a szerencsétlen főhadnagy már halott volt. A bevezetett vizsgálat eddig még semmit sem tudott a tragédia okáról megállapítani és az az általános vélemény, hogy az öngyilkosság hátterében egy szerelmi ügy áll. Egy másik verzió szerint a főhadnagy öngyilkossága a három napos szobafogságra vezethető vissza, biztosan azonban a vizsgálat még ezideig nem tudott reprodukálni. Az eset az egész városban rendkívül nagy feltűnést keltett, mert a főhadnagyt Cernauti előkelő köreiben igen jól ismerték.

Titkos követséget tartott fenn Szovjetország

A bucuresti-i sziguranca megállapítása szerint Bécsből irányították a „követséget”

Bucurestiből jelentik: Az egész ország területén az augusztus 1-jei vörös nappal kapcsolatban 600 letartóztatás történt. Valóságos monstre-bünygy ígérkezik tehát, amelynek méretei minden eddigi kommunista akciókat felülmúlnak.

A sziguranca megállapítása szerint, Szovjetország titkos követséget tartott fenn Romániában s a „követséget” külföldről, Bécsből irányították. A nyomozás tovább folyik s közelebből újabb letartóztatások várhatók.

Óriási szenzáció! Ementhali sajt dumping-árban!
Kilónként 75 lejért kapható: JAKUBOVITS-cégnél a városházával szemben, ELES L. cégnél és a KAVÉ KIRALY cégnél, ARADON.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aláírták a román—magyar kereskedelmi szerződést

Megegyezés jött létre a marhaszállítmányokra és a tűzifa-kivitelre vonatkozólag

Bucurestből jelentik A román—magyar kereskedelmi tárgyalások kedden délelőtt befejeződtek és a kereskedelmi szerződést a déli órákban, az összes formák betartása mellett, a két állam kiküldöttei aláírták.

A kereskedelmi szerződés nélfő nagyszámú ügyben hozott olyan határozatokat, amelyeket mindkét fél kielégítőnek talált. Létrejött a megegyezés a marhaszállítmányokra vonatkozólag. Ugyancsak nagyjelentőségű a tűzifa-kivitelre vonatkozó megegyezés is. A

megegyezés az eddig kiszivárgott hírek szerint úgy szól, hogy egy bizonyos mennyiségű tűzifát Románia vámmentesen szállíthat Magyarországnak. Mikor ennek a mennyiségnek az exportja megtörtént, a további szállítmányokra már a Magyarország által megállapított 30 pengő, vagy még ennél is magasabb beviteli vámmilleték fizetendő.

A magyar—román kereskedelmi szerződés részleteiről legközelebbi számunkban adunk kimerítő jelentést.

Olcsóbb lesz a gyufa:

de ezzel szemben kisebb skatulyákba, kevesebb gyufaszálat tesz a svéd gyufakoncern romániai szervezete — Alapjában véve tehát újabb árdragítás előtt állunk

A svéd gyufakartell, amely Kreuger Ivor mindenható vezetése alatt áll és rövid romániai szereplése alatt a milliók százait szerezte, hihetetlen dologra készül. Akár hiszi valaki, akár nem, a svédek olcsóbbá akarják tenni a gyufát. Az emberek ugyanis nem igen veszik a gyufát, amelynek ára dobozonként három lej. Inkább kovát és taplót és titokban öngyújtót használnak, de a méregdrága gyufa nem kell nekik.

Tíz év előtt egy skatulyában még hetven szál gyufa volt. Amikor a gyufaárak az állami monopólium tulajdonába mentek át, már csak ötven-ötvenöt szál gyufa került egy dobozba. Kreugerék azonban ezt a mennyiséget is csökkentették és dobozonként negyvenhárom-negyvenöt gyufát adnak. Ezzel szemben a

gyufa ára, amely néhány év előtt dobozonként még csak egy lej volt, ma már három lej.

Kreugeréknek a temesvári, bucaresti-i és kolozsvári gyufagyárakban sok-sok millió teli gyufadobozuk fekszik. A bajon úgy próbáltak segíteni, hogy a munkások ötven százalékat június elsején elbocsátották. Azonban a termelés még így is felülmulta a keresletet. Ez a körülmény késztette azután rá a svédeket, hogy a gyufa árát lecsökkentik. Elhatározták, hogy egy skatulya gyufa ára ezután két lej lesz. Ezzel szemben a dobozok magassága is az ediginél csekélyebb lesz úgy, hogy a skatulyákba ezután csak harminc-harmincöt szál gyufa fog beférni. A leszállított áru gyufa tehát nem lesz olcsóbb, mint ma. Az egész csak maszlag, mert az árleszállítás mellett egy leinek megfelelően kevesebb gyufát is adnak a közönségnek.

= Nem szállították le a sör árát. Azokkal a hírekkel kapcsolatban, melyek szerint a Dréher—Haggenmacher váradi sörgyár le szállította a sör árát, illetékes helyről munkatársunk azt az információt nyerte, hogy árleszállítás tulajdonképpen nem történt. Egy idegen sörgyár a nagyváradi piacot akarja meghódítani és ennek a konkurrenciának ellensúlyozására a Dréher-gyár Váradon valamivel olcsóbban árusítja a sört. Ez az árleszállítás, informátorunk szerint, tehát csak a váradi piacra vonatkozik.

= Tévedésből elvették kétszázhatvan vendéglős iparengedélyét. Temesvárról jelentik: A temesvári és megyei vendéglősök körében nagy elkeseredést váltott ki a pénzügyigazgatóság azon rendelkezése, amellyel az italmérési engedély illetékhátraléka miatt, 183 vidéki és 48 temesvári vendéglőstől bevonta az iparengedélyt. Az italmérésekről szóló új törvény szerint ugyanis azoktól a vendéglősöktől, akik adójukkal hátralékban vannak, a pénzügyigazgatóságnak joga van az iparengedélyt megvonni. A temesvári pénzügyigazgatóság a törvény téves értelmezése következtében, összesen 260 vendéglőstől vette el az iparengedélyt, de nem azért, mert nem fizették az adójukat, hanem, mert az italmérési engedély illetékével néhány napig hátralékban voltak. A vendéglősök ipartestülete az ügyben a minisztériumhoz fordul és ha a minisztérium is a pénzügyigazgatóság álláspontjára helyezkedik, akkor a temesvári táblához, mint közigazgatási bírósághoz fordulnak jogorvoslásért.

Nemzetközi bankárkongresszus

Londonban ül össze a bankár-világkonferencia

Londonból jelentik: A „Daily Herald” értesülése szerint, a közeljövőben nemzetközi bankárkongresszus ül össze. A kongresszus: Párisban, vagy Londonban fogják megtartani.

= A Bega-val manővereznek a jugoszlávok a román gabona ellen. Temesvárról jelentik: A román gabona eddig jórészt a Began, Tiszán és Dunán át jutott a Bánságból Csehszlovákiába. Utóbbi időben a Bega hajózása a jugoszláv utszakaszon lehetetlenné vált, állítólag azért, mert a Bega zsilipein munkálatokat végeztek a jugoszláv utszakaszon. A bánsági mezőgazdasági körök békés diplomáciai uton arra kérték a jugoszláv hatóságokat, hogy a buzakampány idejére szüntessék be a zsilipeken a munkálatokat. A megkeresésre kielégítő válasz érkezett, de a Bega azóta sem hajózható. A romániai szakértőknek az a véleménye, hogy a válasz nem volt őszinte és a jugoszláv részen tovább is folynak a munkálatok, vagy valami más manőver történik, hogy a orm nágabona ne használhassa a vizutát. Ezért most a hatóságok úgy akarnak intézkedni, hogy a rendes viszonyok helyreállításáig elzárják a Bega vizét, amellyel a jugoszláv oldalon levő gyárak maradnának víz nélkül.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az úrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

cimre járt, tolvó hó —től—-ig

a következő cimre küldeni:

Kontársággal vádolnak harminckét radnai iparost

Általános az elkeseredés a radnai iparosok között.

Radnáról jelentik: A radnai iparosok között nagy elkeseredést okozott az a feljelentés, amelyet az Országos Kisiparosok és Kézművesek szövetségének radnai alcsoportja tett és amelyben harminckét radnai iparost kontársággal vádoltak.

A feljelentett harminckét iparos között nyolc mester volt, akik szabályszerű iparigazolvánnyal rendelkeznek, tehát joguk van munkát vállalni. Munkaalkalom hiányában azonban kénytelenek voltak a többi huszonnégygyel együtt alkalmi munkával eltartani családjukat. A főszoigabíró a feljelentés alapján fejenként száz lej bírsággal sújtotta a harminckét iparost és munkást, akik a büntetés ellen felbontást jelentettek be, már annál is inkább, mert szerintük maga a feljelentő Deák Tivadar csizmadia mester is több mesterséget űz, de azonkívül vannak még iparosok Máriaradnán, akik a munkügyi törvény alapján kontárkodnak. Ezzel a feljelentéssel harminckét munkanélküli családapát és családientartót juttattak a kétségbeesés széléhez, mert ezek a feljelentés miatt most már alkalmi munkát sem vállalhatnak és családjukkal a legnagyobb nyomornak vannak kitéve.

NYILTTÉ.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

Új üzletmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Aradon, Strada Metianu (volt Forray-ucca) 14. sz. alatt

uridivat-üzletet nyitottam.

Minden igyekezetemmel azon leszek, hogy a vásárlóközönséget olcsó és jó minőségű áruval előze nyen és a legpontosabban szolgáljam ki.

Szíves pártfogást kérve vagyok, kiváló tisztelettel.

„ELEGANT“
 férőid.vat árunéz, Arad,
 Str. Metianu No. 14. szám.

A nyílt uccáról tűntettek el három szatmári diákleányt a titokzatos nagyváradai leánykereskedők

Egy nagyváradai vasúti altiszt keresztleánya és annak két barátnője az áldozatok — Amíg a keresztapa ajándékot vásárol a boltban — A nagyváradai rendőrség tanácstalanul áll a rejtéllyel szemben

Nagyváradról jelentik: Tegnap délután egy vasutas altiszt feldúltan állított be az ügyeletes rendőrtisztthez:

— Kapitány ur, segítsen, nyomtalanul eltűnt a keresztlányom és két kis barátnője.

Az izgatott előadásból végre sikerült megállapítani, hogy a vasutasnál vendégségben van a keresztlány, aki a szatmári leánygimnázium negyedik osztályába jár. A kis leánnyal két osztálytársnője is átrándult Nagyváradra, egy napra. A vasutas, aki arra kérte a rendőrtisztet, hogy egyelőre ne közölje senkivel sem az ő, sem a kis leányok nevét, hátha holnapra mégis előkerülnék, elmondotta, hogy kedveskedni akart a leányoknak és bement az egyik üzletbe, hogy vásároljon nekik egy-egy selyemsapkát. A leányoknak pedig meghagyta, hogy addig várjanak reá kint az üzlet előtt. Nézgessék a kirakatokat.

Tíz percig sem volt bent a vasutas az üzletben és amikor kijött, nagy megdöbbenéssel látta, hogy a három diákleány eltűnt.

Azonnal hazasietett, mert abban reménykedett, hátha a leányok hazamentek. Odahaza azonban semmit sem tudtak a három leányról. A vasutas még várt egy ideig, azután a rendőrségre ment, hogy a diákleányok rejtélyes eltűnését bejelentse.

— Most már úgy rémlik nekem, — mondotta — hogy egy alacsony, feltűnően szőke, valószínűleg festett hajú nő nyomon követett bennünket az uccán. Most kezd nekem gyanussá válni az ügy. Attól tartok, hogy a fiatal, de fejlett és szép leányok lelkiismeretlen leánykereskedők kezeibe kerültek.

A rendőrségen igyekeztek megnyugtatóni a megrémült embert. A bejelentését feljegyezték és a nyomozást megkezdték.

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 13.

Budapest, 9.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 12.05. Szmirnoff Szergej orosz balalaika zenekarának hangversenye, 4.00. Öseink fegyverzete, Meister Ferenc dr. előadása, 4.25. Rác Zsiga és cigányzenekarának hangversenye, 5.30. Sajó Sándor: „Benzéd, olvasás, szavalás.” Felolvassa Radó Árpád, 5.50. Hangverseny. Kenéz Lili (zongora), Zoltán Irén (ének) és Setét György (hegedű). Zongorán kísér: Polgár Tibor, 7.10. Lányi Géza lakodalmi. Faragó Jenő előadása, 7.25. Gramofonhangverseny, 8.00. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a Székesfehérvári Ált. és Növénykertből. Közreműködik: Gál Marcell (hegedű), Karnagy Komor Vilmos. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. — Bécs, 11.30. Sommer-zenekar, 12.40. A déli zene folytatása, 1.15. Operett-dalok és kettősök gramofonon, 7.40. Humoros előadások, 9.00. Közvetítés a salzburgi régi hercegérseki palota udvarából. — Berlin, 4.00. Hangverseny, 11.00. Szórakoztató zene dalokkal. — Belgrad, 11.35. Gramofon, 12.45. Könnyű déli zene, 8.50. Könnyű zene. — Kassa, 11.30. Gramofon, 12.30. Rádiózenekar, 2.30. Hangverseny. — Königsberg, 4.30. Réger- és Mahler-dalok, 5.15. A városi zenekar játéka. — Prága, 11.30. Gramofon, 2.30. Délutáni zene, 10.15. Orgonajáték. — Varsó, 8.15. Filharmonikusok népszerű hangversenye, 11.00. Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiadott szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérészközlésre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

„CSAK BÁTTRAN” jelígre levél van az Aradi Közlöny kiadójában, kérem átvenni. 2664

ALKALMAZÁS.

Helyi képviselőket

keresünk, könnyű akvizícióra. Megbizatásunkat vállalhatja, mert ahhoz szakértelem nem szükséges. Megfelelés esetén, 3 hónap után fixumot is kaphat. Ajánlatokat „Napi 500—1000 lej” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérünk.

LAKÁS.

KIADÓ: NÉGY SZOBA, előszoba, fürdőszoba, parkettás, erkélyes lakás mellékhelyiségekkel azonnalra. Bulev. Carol I. No. 42., I. em. 2883

KETSZOBÁS, konyhas uccai lakás kiadó, v. Botond-u. 5. 2667

GARCON lakás háromszobás, város legjobb helyén, Bulev. Dragalina 8., azonnalra kiadó. 208

SZEP, udvari alcovos 1 szobás lakás azonnalra kiadó. Cim: Strada Mărășești No. 24. 2656

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház mesternél. 200

MODERN hatszobás urt lakás kiadó, v. Perényi-ucca 5. Telefon: 363. 2660

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

KETSZOBÁS butorozott uccai lakás, konyha, speisz, villany, vízvezeték, azonnal kiadó. Str. Cantacusino 36. 2666

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KETSZOBA, konyhas I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota) felhívja a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt üzletére, hol jutányosan kaphatók: hintaszék, vaságyak, íróasztalok, perzsaszőnyegek, sezlonterítők, st. reok, fetelok, vitrinek, tükrös toalett, pakfon, ékszeresek, festmények, iratszékény, zongorák, hegedűk, gardero szekények, hálók, ebédők, szalonok, antik butorok, tükrök, asztalok, székek, evőeszközök stb. stb.

KERESEK leányszobát, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédők és futószőnyeget, sezlonokat, sezlonterítők, antik komódokat és szekretereket, márkás porcelánokat, antik poharakat, ezüsttárgyakat stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

EGY komplett háló, egy alig használt tüzhely olcsón eladó, v. Orozy-ucca 18., ajtó 6. 2659

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vasbordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 200

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Használt butorok:

Hátoszoba, ebédők, csillárok, szőnyegek, függönyök, diván, fotelek mind jókarban levő, sürgősen, jutányos áron eladók. Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9—11., háztuladonostól. 2594

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

„Aradi Közlöny” apróhirdetése útján keresi.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelemébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 250

OKTATÁS.

Magántanulókat

és javítókat lelkiismeretesen előkészít:

Steiner Internátus,
Arad. Str. Popa I. Russu No. 3. 2236

ELLÁTÁS.

EGY-KÉT diák-fiú román uricsaládnál elsőrangú ellátásra, gondos felügyelet mellett felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2658

INGATLAN.

MAGANHÁZ modern, minden komforttal ellátott, 7 szobás, verandával, belvárosban eladó. Str. Seminarului (volt Sina-ucca) 4. 2657

MEGVÉTELRE keresek belvárosban 3 vagy 4 szobás magánházat. Ajánlatokat „Magánház” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2665

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.